

809 4
พ 2537
113
71435

การ เปรียบ เทียบผลสัมฤทธิ์ของการ สอน เขียน เรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปริญญานิพนธ์
ของ
เพ็ญ เลียงจันทร์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชั้น ๒ วิถ ๑๑ คณะอักษรศาสตร์ กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๑๑ โทร ๓๑๒๑๕๗๓ ๑๐๓๓๑๑๑

เสนอหอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พฤษภาคม ๒๕๒๑

- ๗ พย ๒๕๒๑

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำกัณิสิตโกฬิการณาปริณูณานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีเรรินทรวิโรฒ

 ประธาน

.....ศาสตราจารย์.....กรรมการ

ประกาศบุญการ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วรณี โสมประยูร อาจารย์ศศิธร สุวรรณสุข ที่กรุณาให้คำแนะนำ และให้ขอเสนอแนะทาง ๆ แก่บุญวิชัย พร้อมทั้งช่วยปรับปรุงแก้ไขให้ปริิญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สมสร วงษ์น้อย ที่กรุณาให้คำปรึกษา และอาจารย์คอริส วิบูลศิริ ที่กรุณาช่วยแก้ไขบทความภาษาอังกฤษให้

ขอขอบคุณ คุณเว็บบจิก ท้าวหาญ คุณประยูร แวงวบ คุณเอี่ยมพร จรุงธำรง คุณเพ็ญ เลี้ยงจันทร์ คุณสุวิชัย พงษ์อัคคศิรา คณะครูและนักเรียนโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคน ที่มีส่วนช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในความสำเร็ของปริิญญานิพนธ์ฉบับนี้

เพ็ญ เลี้ยงจันทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ ..	1
ภูมิหลัง ..	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ..	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า ..	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ..	4
ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า ..	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ ..	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ...	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ ..	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความถักสร้างสรรค ..	1 3
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแบบสร้างสรรค ..	1 4
เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรียงความ ..	2 0
เกณฑ์การประเมินผลวิชาเรียงความ ..	2 3
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า ..	2 5
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ..	2 6
การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ..	2 6
การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพื้นฐาน ...	2 9
แบบแผนการทดลอง ..	3 5
เครื่องมือสำหรับใช้รวบรวมข้อมูล ..	3 6
การทดลองใช้เครื่องมือ ..	3 6
การดำเนินการทดลอง ..	3 7
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ..	3 9

บทที่	หน้า
4	การวิเคราะห์ข้อมูล 42
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 42
	การสถิติพื้นฐานของคะแนนการ เขียนเรียงความ..... 43
	การทดสอบความแตกต่างของการสอนเรียงความแบบปกติกับ
	แบบสร้างสรรคจากคะแนนการ เขียนเรียงความของนักเรียน..... 44
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 48
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 48
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 48
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง 49
	วิธีดำเนินการทดลอง 49
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 49
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 50
	อภิปรายผล 50
	ข้อเสนอแนะ 52
	บรรณานุกรม 53
	ภาคผนวก 60
	บทกัศยอ

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	27
2	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนจากคะแนนการ สอนวัด ความสามารถทางการ เขียน เรียงความ	28
3	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการ เขียน เรียงความของนักเรียนที่มีความสามารถทางการ เขียน เรียงความสูง	29
4	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการ เขียน เรียงความของนักเรียน	30
5	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการ เขียน เรียงความของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการ เขียน เรียงความต่ำ	31
6	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการ เขียน เรียงความของนักเรียนโดยส่วนรวม	32
7	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการ เขียน เรียงความระหว่างกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง กลุ่มต่ำ ของกลุ่มควบคุม ..	33
8	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการ เขียน เรียงความระหว่างกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ ของกลุ่ม ทดลอง	34
9	แสดงรายละเอียดของ เกณฑ์การให้คะแนน เรียงความ	38
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนการ เขียน เรียงความ ..	43

11	วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการ เขียน เรียงความ ของนักเรียนโดยรวม	44
12	วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการ เขียน เรียงความ ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการ เขียน เรียงความสูง	45
13	วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการ เขียน เรียงความ ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการ เขียน เรียงความ ปานกลาง	46
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการ เขียน เรียงความ ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการ เขียน เรียงความต่ำ	47

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สื่อสารความหมายที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ มนุษย์รู้จัก
ประจักษ์รู้คิดกันวิธีสื่อความหมาย ภาษาคือ เครื่องมือสื่อสารที่คนมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โดย
มุ่งประโยชน์เพื่อจะสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจในกรอบครัว ชุมชนและชาติ
เดียวกัน ตลอดจนทางเผ่า ทางชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการติดต่อทำความเข้าใจ
เข้าใจกับต่างชาติได้ขยายกว้างออกไปมากขึ้น จนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก
(Ragan William B. อ้างจาก บัณฑิต พฤษะวัน , 2520 : 1) ภาษาไทย
เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารของคนไทยและมีความสำคัญต่อคนไทยอย่างยิ่ง เพราะเป็น
ภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นมรดกทาง
วัฒนธรรมของชาติที่คนไทยทุกคนภูมิใจและจะต้องรักษาไว้ให้ยั่งยืนคู่กับความ
เป็นไทตลอดไป (กรมสามัญศึกษา , 2519 : 6 - 7) ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุง
การเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนให้ดีขึ้น เพื่อรักษาภาษาประจำชาติของเราไว้
ภาษาไทยเป็นวิชาที่ช่วยฝึกให้คนเรียนรู้จักคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นภาษา
ความคิดกับภาษาจึง เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันแยกไม่ไค การที่ผู้เรียนจะเกิดความคิดได้
นั้นต้องอาศัยประสบการณ์และกิจกรรมที่จัดให้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทักษะทาง
ภาษาที่ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนในโรงเรียนคือ ทักษะทางการรับภาษา และทักษะ
ทางการถ่ายทอดภาษา จนสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับตนเองและสังคมได้

✓ จะเห็นว่าเราต้องใช้ภาษาเป็นส่วนในการติดต่อกับผู้อื่น ดังนั้นจุดประสงค์
ในการเรียนภาษาไทยของหลักสูตร 2521 มีข้อหนึ่งกำหนดให้คนเรียนมีพัฒนาการทาง
ภาษาในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้คนเรียนสามารถใช้
ภาษาติดต่อทั้งด้านการรับ และการถ่ายทอดความรู้สึกรู้คิด โดยอาศัยความรู้และทักษะ
ที่ได้จากการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนที่ได้รับการฝึกฝนจากโรงเรียนมาใช้

วิชาเรียงความเป็นวิชาที่กองนำเอาทักษะทั้ง 4 กันมาใช้ อาจกล่าวได้ว่าการเขียนเรียงความเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ทักษะทางภาษาไทยของนักเรียนได้มากที่สุด นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกจินตนาการและการแสดงออก ซึ่งเป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ เช่น เกี่ยวกับการพูด การเขียน เรียงความเป็นการแสดงทางสุนทรียะ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นวิธีทางที่จะช่วยระบายอารมณ์ และเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ตัวเอง (ประเพ็ญ มหาชนธ์, 2519 : 161 - 162)

ในปัจจุบัน ปัญหาการสอนเรียงความในระดับชั้นประถมศึกษาชั้น ปักเรียนเขียนเรียงความไปกอบเป็น แมวว่าครูสอนโดยเฉลียวจะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว่าเก็บกักตามสาเหตุที่นักเรียนเขียนเรียงความไม่กอบเป็น เพราะครูส่วนใหญ่รู้สึกลำบากใจที่จะต้องสอนวิชานี้ เนื่องจากครูไม่มีวิธีสอนที่จะทำให้นักเรียนเขียนเรียงความได้ดี และยังมีปัญหาในเรื่องต้องตรวจงานคือ ครูไม่มีเวลาพอที่จะตรวจแก้ไขผิดพลาดของนักเรียน ในงานตัวนักเรียนก็เกิดปัญหาว่าหาอย่างไรตนจึงจะเขียนเรียงความได้ดี ถูกใจครูอ่านเท่าที่ปรากฏทั่ว ๆ ไป นักเรียนมักจะเขียนเรียงความได้ไม่ดี หรือบางคนเขียนไม่ได้เลย ทำให้ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากจะเรียนวิชานี้ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะครูไม่ได้ใช้วิธีฝึกการเขียนเรียงความตามลำดับขั้นตอน แต่เป็นการสอนให้นักเรียนเขียนแบบจากเรื่องที่ครูเล่า หรือไม่ก็ตั้งชื่อเรื่องแล้วให้นักเรียนแต่งเอง โดยไม่มีการแนะนำอะไร (รชนี ศรีไพรวรรณ , 2520 : 20) ผู้วิจัยตระหนักว่าการสอนเรียงความในระดับประถมศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญดังกล่าข้างตน ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนแสดงความคิดอย่างเสรี เพื่อเป็นการช่วยนักเรียนให้พัฒนาการเขียนเรียงความได้อย่างเหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของแต่ละคน และเป็นการฝึกจินตนาการที่เป็นพื้นฐานให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นประโยชน์แก่นักเรียนในด้านการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และช่วยนักเรียนในด้านการปรับตัวด้านบุคลิกภาพ ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพที่ดีเด่นของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์คือ การมีความกล้าหาญ สามารถคิดและฝึกฝนการแก้

ปัญหาต่าง ๆ ให้คล่องไปทั่วก็ มีความมั่นใจในตนเอง มีความอดทน และไม่ยอมเลิก
จนกว่าจะตั้งใจหาย ๆ (สุรางค์ โกวตระกูล , 2510 : 58 - 59) ฉะนั้นความ
กึกก้องสร้างสรรค์จึง เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและ
เกิดปัญหาขึ้นตลอดเวลา เพราะผู้มีความกึกก้องสร้างสรรค์จะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
อย่างดีและเหมาะสม นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกให้มีความกึกก้องสร้างสรรค์เพื่อไขแก้
ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทำให้ชีวิตมีความสุข ซึ่งสอดคล้องตามจุดหมาย
ของหลักสูตร 2521 ฉะนั้นการสอนเรื่องความในระดัขึ้นประถมศึกษา การควรฝึก
นักเรียนให้มีการเขียนแบบสร้างสรรค์ โดยครูใช้วิธีการกระตุ้น ยั่วเย้า เพื่อให้นักเรียน
เกิดแนวความคิด ๆ และสามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นการเขียนที่ถูกต้องได้ และ
ยังเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิด, เป็นการเปิดใจตัวเอง
ให้ผู้อื่นทราบ (กิตติวงศ์ บุญชื่อ อ้างจาก สุมิตร กุณานุกร , 2520 : 96)
ซึ่งในการสอนเขียนเรื่องความโดยให้นักเรียนคิดอย่างอิสระนี้ เป็นการสอนเขียน
เรื่องความแบบสร้างสรรค์ (เวื้อ สตะเวทิน , 2514 : 17) ดังนั้นวิชาเรื่องความ
จึง เป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างดี

การเขียนเรื่องความมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ตามที่กล่าว
แล้วยังมีความสำคัญในด้านการใช้ทักษะทางภาษาไทยทั้งหมด ทั้งนี้เพราะการเขียน
เรื่องความต้องใช้ทักษะ ฟัง พูด อ่าน มาช่วยในการเขียนจึงจะทำให้การเขียนได้
นอกจากนี้การเขียนเรื่องความยัง เป็นการเปิดโอกาสให้เขียนไ้ระบายความคิดให้
ผู้อื่นเข้าใจ และช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดได้ เนื่องจากการเขียนเรื่องความแบบ
สร้างสรรค์มีความสำคัญดังกล่าวดูมาแควข้างตน ผู้วิจัยจึงเ็นวิธีการสอนเขียนเรื่อง
ความแบบสร้างสรรค์ในการศึกษาก่อนว่า เมื่อศึกษาวาการสอนเรื่องความด้วยวิธีนี้
จะทำให้นักเรียนเขียนเรื่องความได้ดีขึ้นหรือไม่

ความมุ่งหมายของการศึกษาก่อนว่า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรื่องความของนักเรียนโดย
การสอนแบบปกติกับการสอนแบบสร้างสรรค์

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่างกัน คือ กลุ่มสูง กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ ระหว่างกลุ่มที่ลดการเขียนเรียงความแบบปกติ กับกลุ่มที่สอนการเขียนเรียงความแบบสร้างสรรค์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนเขียนเรียงความของครูระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำกัดอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2520 โรงเรียนวัดราชนครินทร์ กรุงเทพมหานคร อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี จำนวน 78 คน

ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

1. วิธีสอนเรียงความ 2 วิธีคือ

- สอนแบบปกติ
- สอนแบบสร้างสรรค์

2. ระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความที่มีดังนี้

- กลุ่มสูง
- กลุ่มปานกลาง
- กลุ่มต่ำ

ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ

กานิยามศัพท์เฉพาะ

การสอนเรียงความแบบปกติ คือ การสอนเรียงความที่ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากประสบการณ์ซึ่งได้รับจากการบรรยาย การเล่าเรื่อง หรือชี้แนะจากครู ครูแสดงท่าทางประกอบ รูปและเนแอนตงสำคัญ เขียนคำศัพท์บนกระดานดำ หรือใช้บัตรคำในภาพประกอบ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ข้อความที่นักเรียนเขียน เป็น เรื่อง อย่างเดียวกัน เนื้อเรื่องของนักเรียนแต่ละคนเหมือนกันหรือคล้ายกัน

- ✓ การสอนเรียงความแบบสร้างสรรค คือ การสอนเรียงความที่นักเรียนมีอิสระในการเขียนโดยไปถูกบังคับให้เขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เรื่องที่เขียนจะเป็นแนวทักใหม่ของผูเขียน ซึ่ง เกิดจากประสบการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคน ส่วนวและเนื้อเรื่องของนักเรียนแตกต่างกันตามทักวาทิกของแต่ละคน

ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ หมายถึงคะแนนที่ได้จากการเขียนเรียงความตามหัวข้อและภาพที่กรกำหนดให้โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ก้ไว้

✓ ระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความ หมายถึงสมรรถภาพในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นตัวอักษรให้อื่นเข้าใจได้ ในการศึกษากครั้งนี้ ใชข้อสอบมาตรฐานภาษาไทยฉบับวัดความสามารถทางการเขียนเรียงความของกรมสามัญศึกษา เป็นเกรืองวัด แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง หมายถึงนักเรียนที่ไคตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทลที่ 75 ขึ้นไป

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความปานกลาง หมายถึงนักเรียนที่ไคตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทลระหว่าง 26 - 74

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่ำ หมายถึงนักเรียนที่ไคตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทลที่ 25 ลงมา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาก่อนว่า

เพื่อความสะดวกในการศึกษาจะกล่าวถึง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเรื่อง ๆ ตามลำดับดังนี้ คือ

1. เอกสารเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ
2. เอกสารเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์
3. เอกสารเกี่ยวกับการเขียนแบบสร้างสรรค์
4. เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรียงความ
5. เทคนิคการประเมินผลวิชาเรียงความ

เอกสารเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ

ประเพณี มหาชน (ประเพณี มหาชน , 2519 : 150 – 152) ได้เสนอแนะหลักในการสอนเรียงความไว้ว่า

- ✓ 1. ในการสอนเรียงความนั้น พึงมุ่งสิ่งในแง่ความหมายมากกว่าภาษา
- ✓ 2. หัวใจของการสอนภาษาอยู่ที่การให้เด็กได้ทำกิจกรรมทางภาษา โดยให้เด็กได้ทำในสถานการณ์จริง เช่น หลังจากที่ได้เด็กไปศึกษานอกสถานที่มาแล้วก็ให้มาเล่าด้วยปาก หรือมาเขียนเรียงความเล่าเรื่องที่เด็กได้พบเห็นมา ทั้งนี้ เพื่อให้การพูดและการเขียนของเด็กเป็นไปโดยธรรมชาติ
- ✓ 3. ครูพึงพยายามให้เด็กได้ใช้เรียงความในชีวิตประจำวัน เช่น วิชา ภาษาอังกฤษ
- ✓ 4. จุดมุ่งหมายเบื้องต้นของการสอนภาษา คือ ต้องการให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นของตัวเองออกมา
5. ในการสอนเรียงความนั้น ควรให้เด็กมีเนื้อหาที่จะต้องเขียนมาก ๆ เพราะจะทำให้เด็กมีความสามารถหลายด้าน เช่น ในการเขียนจดหมาย การสนทนา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นความสามารถที่ควรปลูกฝังให้มีในทุกคน ไม่จำกัดเพศ วัย และฐานะ

✓6. ในการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์นั้น เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กที่ถนัดใน
ด้านนี้ได้แสดงออกอย่างเต็มที่ ไม่มีการบังคับ

✓7. ในการสอนพูดและเขียน ครูจำเป็นต้องสอนให้เด็กได้รู้ค่าทั้งตัวของ
ภาษา

✓8. สอนให้รู้จักโอกาส และสถานที่ที่เด็กควรพูดหรือเขียน

✓9. การเลียนแบบเป็นธรรมชาติของเด็ก ฉะนั้น ครูจำเป็นต้องเป็นแบบ
อย่างที่ดีให้กับเด็ก การพูดที่ดี การเขียนที่ดี ครูจะมองกระทำให้ชัดเจน ถูกต้อง

✓10. ในการกำหนดมาตรฐานทางภาษา ครูจำเป็นต้องพิจารณาถึงสภาพพื้นฐาน
ทางภาษาเป็นเกณฑ์

✓11. ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ครูควรให้เด็กได้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือใน
การสื่อความหมาย ฉะนั้น ครูไม่ควรทำลายสิ่งที่เกิดจากการแสดงออก ถ้าเป็นไปได้ ครู
พยายามให้เด็กได้แสดงออกอย่างถูกวิธีสมบูรณ์ หากเหลือวิธีที่จะทำได้ก็เอาแต่เพียง
ให้เด็กได้แสดงออก

✓12. การรู้เด็กในเรื่องภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่ครูพึงพิจารณา จุดมุ่งหมายสำคัญของภาษา
คือ ให้เด็กแสดงออก หากการรู้เป็นการทำลายสิ่งที่เกิดจากการจะแสดงออก ครูพึงหลีกเลี่ยง

✓13. การจัดกิจกรรมในการสอน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

✓14. การสอนภาษาต้องอาศัยเวลาในการฝึก เพื่อให้เด็กได้ทักษะ

✓15. ครูพึงแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กในทุกโอกาสที่เห็นว่าเหมาะสม และพบจะ
กระทำได้

✓16. ครูต้องสร้างทัศนคติอันดีต่อการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

วิธีนี้ , ศรีไพรวรรณ (วิธีนี้ ศรีไพรวรรณ , 2520 : 20) ได้เสนอหลักใน
การสอนเรื่องความไว้วางใจนี้

✓1. ไม่ควรฝึกเด็กให้จำเรื่องแต่เพียงอย่างเดียว ได้เด็กใช้ความนึก
จินตนาการของตนเองด้วย นั่นคือ ครูจะมองให้เด็กได้ฝึกเรื่องความตั้งใจจากเรื่องที่
กำลังเล่าและเรื่องที่เด็กถนัดมาเองด้วย

✓2. ไม่ควรฝึกให้เด็กเขียนอย่างเร็ว ต้องฝึกให้พูดง่าย ๆ อาจจะพูดเป็นรายบุคคล หรือทั้งชั้น โดยช่วยกันเรียบเรียงก็ได้อีก และทุกครั้งที่ครูของมันติดไว้อาเด็กมีความคิดอย่างไร ส่วนงานภาพที่ควรจะมีอะไรสนับสนุนหรือแก้ไข มีทักษะในการพูดการ เขียนเพียงใด บุคลิก ตลอดจนการวางท่าทางเหมาะสมเพียงใด แล้วครูคอยพิจารณาแก้ไขเป็นรายบุคคล

✓3. ครูไม่ควรจำกัดวงกว้างของความคิดของเด็ก ใด้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและไม่ควรทำให้เด็กเสียใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เมื่อผิดก็ควรบอก ๆ ชี้แจงกับเด็ก ไม่ควรดูถูกความคิดของเด็ก

✓4. ไม่ควรเร่งรัดหรือฝึกจนเกินไป เช่น กำหนดว่าเด็กต้องเขียนให้ได้นั้นเท่านี้ประโยค ภายในเวลาที่กำหนดให้ ควรหาวิธีส่งเสริมเด็กวิธีอื่นก็กล่าว เพราะการแสดงออกโดยการบังคับย่อมไม่ได้อะไรดีเท่าความพอใจของเด็ก

✓5. ครูควรรู้จักชีวิตและพัฒนาการของเด็กเป็นเบื้องต้น เพราะ เด็กแต่ละวัยมีความคิด ความสนใจไม่เหมือนกัน เช่น เด็กเล็ก อาจจะพูดเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่เกินความจริง เช่น ตัวพ่อโต คนเหาะได้ เป็นต้น

✓6. ครูจะต้องเข้าใจความมุ่งหมายและประโยชน์ของวิชาเรียงความว่าเป็นวิชาที่ช่วยให้เด็กเรียนไ้รับความสำเร็จในชีวิต เพราะคนที่เรียงความก็ย่อมไ้รับความสำเร็จในการพูด การเขียน อันเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าของชีวิตคน

กอ 'สวัสดิ์พาณิชย์' (กอ สวัสดิ์พาณิชย์ , 2514 : 12 - 15) ได้เสนอขั้นตอนในการสอนเขียนเรียงความดังนี้

1. ขั้นตอนทักษะเบื้องต้น ขั้นนี้ครูให้หลักเกณฑ์การเขียนเรียงความที่ต้องประกอบด้วย

ขั้นแรก ต้องวางโครงสร้างของเรื่อง (Outline)

ขั้นสอง การหาเนื้อเรื่อง (Material)

ขั้นสาม การหาหลักฐานมาประกอบเนื้อเรื่องที่จะเขียน

ขั้นสี่ การเรียบเรียง เนื้อเรื่อง เพื่อให้เหมาะสมว่า เรื่องควรมีลำดับขั้นตอน (Sequence)

2. ขั้นฝึกให้ใช้ทักษะ

วิธีที่ 1 ฝึกรวบทั้งสอง ให้นักเรียนช่วยกันวางโครงเรื่อง และช่วยกันเรียงความทั้งสอง

วิธีที่ 2 ฝึกให้นักเรียนแต่ละคน เขียนเรียงความเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ครูอาจเลือกเรียงความเรื่องเดียวกันนั้น โดยใช้วิธี Approach ต่างกัน หรือเขียนไปคนละแนวมาอ่านให้นักเรียนฟัง

วิธีที่ 3 ฝึกให้เขียนตามใจสมัคร

วิธีที่ 4 ฝึกการย่อเรื่องจากบทความในหนังสือพิมพ์ จากเรื่องที่นำสนใจอื่น ๆ

วิธีที่ 5 ฝึกการวิจารณ์ อาจวิจารณ์หนังสือที่อ่านในห้องเรียน หรือหนังสือที่นำมาอ่านเอง

3. ขั้นจัดประสบการณ์ ได้แก่ การทำหนังสือพิมพ์ จดบันทึกประจำวัน

4. ขั้นแก้ไขข้อบกพร่อง โดยชี้แจงข้อผิดพลาดของนักเรียน หรือเลือกบทความตัวอย่างมาให้นักเรียนร่วมกันวิจารณ์

บิลโล (Billows, 1961 : 182) ได้กล่าวถึงหลักพื้นฐานในการสอนเรียงความ พอสรุปได้ คือ

1. ฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงความคิดเห็น การพูด การเล่า และการเขียนตามลำดับ

2. ครูควรเข้าใจเด็กทุกคน และพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้เขาเข้าใจตนเอง เช่น เขาเองมีส่วนดีในการที่เขาได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่เขาเล่า สิ่งที่เขาเขียนออกมา และว่าเขาควรแก้ไขปรับปรุงตัวเองอย่างไร

3. เมื่อครูรู้ว่าเด็กพร้อมหรือต้องการอยากจะเขียน ให้รับจัดประสบการณ์ จัดกิจกรรม หรือสอนเด็กทันที

4. ครูควางใจเป็น อย่างเข้มงวดให้เด็กเขียนออกมาในลักษณะ เป็นแบบพิมพ์อย่าง เดียว ให้เด็กเป็นตัวของเขาเอง มีอิสระ เป็นแบบของตัวเอง

✓ กอว์สันและคณะ (Dawson and Others, 1957 : 250 - 266) ได้สรุป
การพัฒนาการการเรียนรู้ทางการเขียนไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นและลมประสบการณ์ และมีนิสัยกล้าแสดงความคิดเห็น ในขั้นนี้
ครูควรหาโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่เขาค้นเคยและสนใจ
กระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น โดยการอภิปรายหรือตั้งปัญหาและส่งเสริม
กำลังใจให้กล้าคิดกล้าแสดงออกด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ประมวลแนวความคิดของตัวเองได้

ขั้นที่ 3 สามารถเขียนได้โดยอิสระ

ขั้นที่ 4 เพิ่มพูนประสบการณ์ในการเขียนให้มากขึ้น เป็นขั้นที่ครูต้องรวบรวม
กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเขียน ให้เด็กได้ฝึกฝนและประสบความสำเร็จตามความสามารถ
ของแต่ละคน

ในการสอนเรียงความที่จะให้เขียนนี้ นอกจากจะรู้หลักการสอนแล้ว จะต้องบีบแวนกึก
ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดหมายตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ ดังที่ ประเทิน มหาจันทร์
✓ (ประเทิน มหาจันทร์ , 2519 : 150 - 152) ได้กล่าวว่า ในการสอนเรียงความนั้น
ใช้กิจกรรมควบคู่กับการเขียน เด็กจะเขียนเรียงความได้ก็ต่อเมื่อเด็กสามารถ
รวบรวมความคิดแล้วแสดงออกมาโดยการพูด ฉะนั้น ขั้นต้นในชั้นอนุบาลหรือชั้นประถมปีที่ 1
จะสอนเรียงความโดยการพูด ส่วนในชั้นประถมปีที่ 2 - 3 ครูจะใช้เวลาใน 4 ใน 5
ของเวลาทั้งหมดสอนเรียงความโดยการพูด ใช้เวลา 2 ใน 5 เขียนเรียงความ ชั้น ป.4,
5, 6 และ 7 ใช้เวลา 3 ใน 5 สอนเรียงความด้วยการพูดและเวลา 2 ใน 5 สอน
เขียนเรียงความ

คีตา จายเปียโยธิน (จากวิชาสัมมนาการประถมศึกษา 2520) ได้กล่าวถึงลำดับ
ขั้นการสอนวิชาเรียงความดังนี้

ขั้นประถมปีที่ 1 แต่งความปากเปล่า โดยครูให้คำถามให้นักเรียนนำคำ
ไปแต่งเป็นประโยค แล้วนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นเรื่อง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กพอจะอ่านออกเขียนได้ ให้เด็กแต่งความจากภาพโดยให้เด็กช่วยกันคิดว่าเห็นอะไรจากภาพบ้าง แล้วเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมารวมเป็นข้อความ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 เริ่ม ให้นักเรียนเขียนเรื่องแบบนามธรรมได้บ้าง เช่น การไปโรงเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 สอนให้เขียนเรื่องความแบบนามธรรมได้มากขึ้น เช่น เรื่อง การเสียสละ ความกล้าหาญ ความรักชาติ การเขียนในระดับนี้ควรคำนึงถึงการเขียนคำศัพท์ในถูกต้องตัวสะกดการันต์ และเรื่องหลักภาษา

รองรัตน์ อิศรภักดี (รองรัตน์ อิศรภักดี , 2508 : 22 - 26) ได้กล่าวถึงกิจกรรมในการแต่งความมีดังนี้

1. การแต่งความปากเปล่า

- 1.1 ให้เด็กเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเล่าด้วยตนเอง
 - 1.2 ควรให้เด็กคิดแต่งเรื่องด้วยตนเอง
 - 1.3 ควรจัดบรรยากาศในการเล่าเรื่องให้เบื่แก่ตนเอง เช่น นั่งล้อมวง
 - 1.4 เมื่อเด็กเล่าเรื่องจบ ควรเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถาม เพื่อให้ผู้เล่ามีความมั่นใจ มีคนสนใจในการเล่าเรื่องของตน
 - 1.5 ครูควรแนะนำให้เด็กเล่าเรื่องแปลก ๆ
 - 1.6 ครูต้องฝึกให้เด็กมีการเตรียมเรื่องที่จะมาพูดในชั้นเรียนด้วย
 - 1.7 ครูต้องฝึกบุคลิกภาพในการพูดของเด็ก เช่น ท่าทาง น้ำเสียง
- โดยคำที่ใช้ในการเล่าเรื่อง

1.8 การเล่าเรื่องควรมีอุปกรณ์ประกอบ

1.9 ในขณะที่เล่าเรื่อง เด็กควรมีโน้ตตามข้างหน้า

2. การสอนแต่งความขอเขียนมีดังนี้

- 2.1 ให้เด็กมีโอกาสถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของตนเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

2.2 ข่ายใยใต้เท้าได้มีโอกาสดึงดูดความคิดสร้างสรรค์ โดยเขียนเรื่องราวจากความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

2.3 ช่วยให้เกิดรักการเขียน เพราะเขียนด้วยความสนใจ ไม่ใช่ถูกบังคับ

2.4 ควรให้เด็กเก่งความเสมอ และไขความรูจากวิชาให้เด็กประโชน
 แดการเรีนวิชาอื่น

* รัตน์ ศรีไพรวรรณ (รัตน์ ศรีไพรวรรณ , 2520 : 20 - 22) ได้เสนอแนะ
กิจกรรมในการสอนเรื่องความไว้วางใจ

๑. สดกยหรือเอาเรื่องที่เกิดขึ้นมาประสมการณ วิธีนี้ใช้ได้กับเด็กทุกระดับ

2. ไทเตาเรือหรือเจานิตาม

2.1 ใต้ถื่นกึ่งนึ่งเตาเรือน

2.2 ករណីប្រើប្រាស់

3. เรียงความจากภาพ ามี 2 ประเภท คือ

3.1 ภาพนิ่งใบตอเหลือง

3.2 ภาพนิ่งที่ทวเนื่อง

(4.) ให้เด็กบ่งบอกเรื่องให้จบ

5. แต่งความหรือลงนโยบายจากคำที่ให้ จิตใจกับเด็กชั้น ป. 4 - 7

6. เรียงความจากวิชาอื่น วิธีนี้ใช้กับเด็กชั้น ป. 3 - 7

7. แดงฉกรรเจื่องที่เรียน หรือเขียนบดฉกรรอื่น ๆ

8. ให้เขียนเรียงความจากการไปศึกษานอกสถานที่

๙. โตเขียนข่าวรายวันของโรงเรียน

10. ให้อั้กเรียนเขียนเรียงความโดยเสรี เพื่อส่ง เติรับจินตนาการ กรุ

ไม่ควรทำหนัก

11. ให้พิจารณาหรือตัวสะกด

12. ครูให้เค้าโครงเรื่องแล้วให้เด็กเรียงความตามเค้าโครงนี้ ใจกับ
เด็ก ป. 4 - ป. 7

13. ทำสรุปภาพแล้วให้เด็กเขียนถ้อยบรรยาย
14. ให้เด็กโตวาดหรืออธิบายจากหัวข้อที่น่าสนใจ
15. เขียนบันทึกจากงานที่เด็กทำ

เอกสารเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

เวสต์คอต และ สมิท (Westcott and Smith, 1967 : 2) ได้ให้ความหมายของ
ความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นกระบวนการทางสมองที่รวมการดึงเอาประสบการณ์เดิมของ
แต่ละคนออกมา แล้วนำประสบการณ์นั้นมาจัดให้อยู่ในรูปใหม่ การจัดในรูปใหม่เป็นลักษณะ
ของแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ในระดับโลก

สมพงษ์ รุจิวรรณ (สมพงษ์ รุจิวรรณ , 2516 - : 6) กล่าวถึงความหมาย
ของความคิดสร้างสรรค์ว่า คือ ความสามารถในการนำเอาสิ่งต่าง ๆ มาประกอบกันเข้า
เป็นสิ่งที่ใหม่แตกต่างไปจากเดิม โดยที่สิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดที่ต่อเนื่องกันไป
คนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการระดมสิ่งต่าง ๆ ใดมาก
และแปลกจากคนอื่น

กิลฟอร์ด (Guilford อ้างจาก ไชว เลี่ยมแก้ว , 2514 : 4) มีทัศนะ
เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมอง เป็น
ความคิดที่หลากหลายทิศทาง (Divergent Thinking)

ทอแรนซ์ (Torrance อ้างจาก Boyed, 1970 : 244) ได้ให้ความ
หมายความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการสร้างผลิตภัณฑ์หรือสิ่ง
แปลกใหม่ที่ไม่มีใครรู้จักกันมาก่อน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดจากการรวบรวมเอาความรู้อย่าง
ที่ได้อากประสบการณ์เดิมแล้วเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ และสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ไม่จำเป็นต้อง
เป็นสิ่งใหม่อย่างแท้จริง อาจออกมาในรูปของวรรณคดี ศิลปะ วิทยาศาสตร์

แมกกี (McKee, 1955 : 67) ได้ให้จุดมุ่งหมายการสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ไว้ว่า

1. เพื่อให้โอกาสเด็กแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เขาผ่านพบมา
2. เพื่อส่งเสริมความถนัดทางวรรณคดีที่มีอยู่ในตัว เด็กให้สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าทางวรรณคดี ให้ความรู้สึก นานาใจ และมีลักษณะทางภาษาที่คู่
3. ส่งเสริมและเร้าใจให้เด็กสนใจและซาบซึ้งในวรรณคดีที่ดี
4. มุ่งพัฒนาความสามารถทางภาษามากกว่ากระบวนการ เขียนอย่างมีกฎเกณฑ์ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการ เขียนแบบนี้ตรงกับความคิดเห็นของไคท์แมนและบัตเตอร์ฟิลด์ (อ้างจาก ประทีป มหาจันทร์ , 2519 : 162) ว่าความมุ่งหมายในการ เขียนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้แสดงออกซึ่งประสบการณ์ที่เคยได้รับ เพื่อการแสดงออกอย่างเสรีและเพื่อวางรากฐานความพอใจในวรรณคดีชิ้นในเด็ก การแสดงออกโดยการ เขียนอย่างสร้างสรรค์นี้ต้องแสดงแนวความคิดความรู้สึกและอารมณ์ ด้วยการใจจดใจจ่อทำงานมีความพอใจเพราะ

✕ กรีนีย์ และ เพตตี (Greene and Petty, 1965 : 379) กล่าวว่า การเขียนเรียงความในสมัยนี้ มีการเป็นการใช้ความจำและเขียนไต่ถามคำถามเนื้อเรื่องได้คร่าวๆในหัวเท่านั้น แต่การเป็นการฝึกฝนให้เด็กได้แสดงออกทางการ เขียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เฟอร์เนอร์ (Furner อ้างจาก Dieterich, 1973 : 554) กล่าวว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์ ถือว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กได้แสดงความคิดความรู้สึกและแสดงปฏิกิริยาของตนออกมาเนื่องจากการแสดงออกนี้เป็นความคิดริเริ่มและ เป็นไปตามธรรมชาติ ประสบการณ์ของเด็กจะมีความหมายมากขึ้นก็ต่อเมื่อเด็กได้มีโอกาสเขียนออกมา

เฟอร์เนอร์ (Furner, 1973 : 406) ได้เสนอแนะลำดับขั้นการฝึกเขียนแบบสร้างสรรค์ดังนี้

1. ชื่นใจใจ ชื่นนี้ เป็นขั้นให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ ชื่นนี้ครูต้องพยายามสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นก่อนเขียน

2. ชั้นแรกเปลี่ยนความคิดในเรื่องที่สนใจ ชั้นนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เด็กแนวคิดเพิ่มขึ้น
3. ชั้นเขียน ชั้นนี้ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ
4. ชั้นบอกเปลี่ยนความคิดจากเรื่องที่เขียน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้วให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่าน เพื่อให้เด็กเกิดแนวคิดเพิ่มขึ้น
5. ชั้นติดตามผลกิจกรรมบางอย่างที่เดิมาจะลบ เช่น เขียนเรื่อง ก่อเรื่องกันหรือถ่วงแก้ไขข้อบกพร่องบางอย่าง

✓ สมิท (Smith, 1969 : 158 - 159 , 161) ได้เสนอแนะการจัดสถานการณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนแบบสร้างสรรค์กิจกรรมที่ใช้ในการเขียนดังนี้

1. ครูควรจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการถกเถียง การถกเถียง การเห็นการได้ยิน ให้แก่เด็กในห้องเรียน เพื่อเป็นประสบการณ์ในการฝึกประสบการณ์
2. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ด้วยคำพูดที่ไพเราะ
3. ฝึกให้เด็กพูดจากจินตนาการโดยในภาพเป็นสื่อ
4. ช่วยเหลือเด็กให้สามารถถ่ายทอดคำพูด เป็นภาษาเขียนได้
5. ให้เด็กเขียนอย่างเสรี
6. รวบรวมผลงานของ เด็กพิมพ์เป็นเล่ม

กิจกรรมที่ใช้ฝึกในการเขียนแบบสร้างสรรค์

1. เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตตนเอง
2. เขียนบันทึกประจำวัน
3. เขียนโคลงกลอนหรือเรื่องจากประสบการณ์ของเด็ก
4. เขียนเรื่องประเภทข่าว
5. เขียนเรื่องยาว
6. เขียนจดหมายถึงเพื่อน

7. แรกกลอนวันเกิด หรือวันสำคัญอื่น ๆ

8. เขียนประกาศต่าง ๆ

สตอทคาเชอร์ (Staudacher, 1968 : 10 - 28) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เราที่ช่วยในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ดังนี้

1. ใ้ภาพ ภาพที่ใช้ไปควรบอกเรื่องราวทุกอย่าง ควรเป็นภาพที่ไม่จบในตัวเพื่อให้นักเรียนฝึกจินตนาการ เช่นภาพคนกำลังนั่งเฝ้าอะไรสักอย่างหนึ่ง แล้วครูก็ตั้งคำถามให้นักเรียนคิดว่า เขากำลังเฝ้าอะไร ทำไมจึงเฝ้าเฝ้า

2. การตั้งชื่อเรื่องให้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียนที่คิดไม่ออกว่าจะเริ่มต้นอย่างไร เรื่องที่สั่งให้ไม่ควรจบในตัวเอง แต่ของให้นักเรียนได้ฝึกจินตนาการ เช่น เรื่องชายที่มีจมูกสีทอง , ถ่านาฬิกาได้บอกเวลา

3. เรื่องที่ยังไม่จบ ครูอาจใช้วิธีเล่าหรือเขียนเรื่องค้างไว้ให้นักเรียนเล่าหรือเขียนให้จบ

4. นิทานขึ้นเมือง ครูอาจนำนิทานพื้นเมืองมาเล่าให้นักเรียนฟัง เรื่องที่เล่าเพื่อเร้าความสนใจเพื่อให้เด็กอยากเขียน เช่น ทำไมผีราฟมีคอยาว

5. ใ้กิจกรรมในวิชาอื่น เพื่อส่งเสริมการเขียน เช่น เรียนวิชาสังคม วิทยาศาสตร์ ครูอาจใ้กิจกรรมในวิชาเหล่านี้ให้นักเรียนเขียนเรียงความ

6. ใ้ลักษณะตัวละครในเรื่องที่นักเรียนชอบมาเขียน

7. การเล่าเรื่องให้ครูเขียน ใ้กับเด็กเล็กที่เริ่มเข้าเรียน

ในการสอนเขียนเรียงความแบบสร้างสรรค์ ครูจะอ้างคำถึงถึงบรรณาการที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ดังที่ ประเทิน มหาวัชิต (ประเทิน มหาวัชิต , 2519 : 163 - 164) ได้กล่าวถึงบรรณาการที่จะให้การสนับสนุนที่จะส่งเสริมใ้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ว่าเด็กต้องรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนและครู ครูต้องไม่เปิดโอกาสใ้เด็กบ่นแสดงอาการ เบาะ เบียดเพื่อน เล่นอดงาน

ซึ่งตรงกับความเห็นของแกรนโนสกี และโบเทค (Granowsky and Botel, 1974 : 663) ว่าปัญหาในเรื่องความอับอายขายหน้าทำให้เด็กอีกอีกไม่กล้าตอบตนเอง เด็กบางคนอาจอดทน และบรรเทาอาการที่เื่อต่อการเขียนแบบสร้างสรรค์ ครูอาจชมเชย เพื่อปลุกใจเด็ก เด็กจึงอาจมีความวิตกกังวล (Ellis, 1972 : 901) ว่า การส่งเสริมในเชิงสร้างสรรค์ในวัยเด็ก ต้องหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องท่ากาย และรูปร่าง เพราะการแกล้งงานเขียนของเด็กนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความรู้สึกต่าง ๆ ของเด็ก

นิตยา ฤทธิโยธี (นิตยา ฤทธิโยธี , 2518 : 61) ได้กล่าวถึงบรรยากาศที่จะส่งเสริมในเด็กอยากเขียนไว้ว่า เด็กอยากที่จะเขียนเรื่อง เบื้องนี้บรรยากาศจะต้องเหมาะสมให้เขียน การเขียนจะคงอยู่ในขอบข่ายประสบการณ์ของเด็ก ครูอาจไปว่าสิ่งใดมีความหมายต่อเด็กหรือไม่ เด็กเองก็ไม่สามารถจะบอกได้ว่าเมื่อไรจะเขียนใด แต่มีสิ่งหนึ่งจะช่วยในเรื่องนี้คือ เบื้องนี้ที่เด็กมีความประทับใจอย่างลึกซึ้งในประสบการณ์ หรือความคิดเห็นอย่างหนึ่งอย่างใด เมื่อนั้นเด็กก็พร้อมที่จะถ่ายทอดความคิดของเขาเป็นคำพูดได้

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1972 : 106) กล่าวว่า การเขียนแบบสร้างสรรค์ จะสำเร็จผลสำหรับครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการและผลผลิตของการเขียนแบบนี้ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนิตยา ฤทธิโยธี (นิตยา ฤทธิโยธี , 2518 : 62) ที่ว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของครูเอง เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ถ้าครูไม่มีความเห็นอกเห็นใจ ไม่มีความเข้าใจและไม่วางเสริมหรือช่วยเด็กเขียน จะมีเด็กน้อยคนนักที่จะเขียนแสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ เด็ก ๆ จะไปกล่าแสดงความรู้สึก หรือความคิดภายในในผู้ซึ่งสนใจฟัง หรือกล่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กใช้ ฉะนั้น ครูที่เข้าใจเด็กจะคงเป็นบุคคลที่สนับสนุน ส่งเสริมให้เด็กแสดงออกทั้งครูจะคงแสดงความสนใจ กระตุ้นหรือสนใจในการที่จะมีพื้นฐานในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ได้แก่เด็ก ครูจะคงระลึกไว้เสมอว่า การให้เด็กพอใจ และมีความเชื่อมั่นในตัวเองนี้จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในอนาคต การแก้ไขการสะกดคำและแบบฟอร์มการเขียนนั้น

ยังมีเวลาพอที่จะแก้ไขให้ถูกต้องได้ไ้ภายหลัง ทักนคติและความปรารถนาในการเขียน
อย่างสร้างสรรค์มีความสำคัญเหนือกว่าในเบื้องต้น

✓ กรอฟ (Groff, 1975 : 212) ได้สรุปผลงานวิจัย "เรื่องการศึกษา
ผลงานในการเขียนเรียงความของนักเรียน มีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ผลปรากฏว่า การ
วิจารณ์งานไปในทางบวกหรือลบ จะส่งผลที่ได้ในคุณภาพการเขียนเรียงความ และ
กล่าวเพิ่มอีกว่า การวิจารณ์ทั้งทางบวกและทางลบทำให้เกิดอัตราใกล้เคียงกัน
และกรอฟยังได้กล่าวอีกว่า ผลงานการวิจัยทั้งหมดในปี 1963 ไม่ได้นำเสนอผลงาน
การวิจัยที่คณะกรรมการเขียนเรียงความของ NCTE (National Council
of Teacher of English) ในข้อที่ว่า ครูจะไม่มีการวิจารณ์ในทางลบ
ก็ไม่มีทางมีอะไร

จะเห็นได้ว่า ในการวิจารณ์ผลงานของเด็ก ควรวิจารณ์ไปในทางส่งเสริมซึ่ง
ตรงกับความเห็นของ ฟิชเชอร์ (Fisher, 1969 : 209 - 212) ว่า "อัตรา
ส่วนระหว่างการวิจารณ์ในทางบวกกับทางลบ = 10 : 1 และตรงกับความคิดเห็น
ของ เบอร์โรว์ (Burrow, 1959 : 20) ว่าการให้กำลังใจในการ
เขียนแก่เด็กจะทำให้เด็กมีความพยายามในการเขียนดีขึ้น

ประชุมพร ศุกรเจริญ (ประชุมพร ศุกรเจริญ , 2520 : 65) ได้กล่าว
ถึงแนวทางที่จะช่วยให้การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์เป็นผลสำเร็จได้มีดังนี้

1. ครูควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนอย่างสร้างสรรค์และเห็นว่า เป็นสิ่ง
มีคุณค่าและ เขาใจว่าการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีทางช่วยพัฒนาให้เพิ่มพูนขึ้นในตัวเด็ก
ได้ ครูควรยึดหลักการเขียนแบบสร้างสรรค์นั้น นอกจากเป็นผลงานใหม่ ๆ ที่แสดง
ออกทางการใช้ภาษามากกว่าหัดภาษาแล้ว ครูควรเน้นถึงการเขียนที่ดี มีคุณค่าและ
ไม่ขัดต่อวัฒนธรรมกาย

2. ในการสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ ครูมีการปูพื้นฐานการคิดแบบอเนกนัย
คือ คิดในหลายแนวทาง โดยการให้ตัวอย่างที่มีลักษณะสร้างสรรค์หลายแบบ อาจจะเริ่ม

ด้วยการฟังครูอ่านเรื่อง บทกลอน หรือข้อความที่น่าสนใจในรูปแบบต่าง ๆ ให้ฟัง การให้เด็กมีโอกาสนวดหาชั้นโดยใช้นิ้วมือเคาะเรื่อหน้าชั้น การให้ทำแบบฝึกหัดที่มีการวางโครงการอย่างชัดเจน มีลักษณะ คำถามที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ตอบหลาย ๆ แนว มีตัวอย่างให้อ่านมากพอควรและมีโอกาสทำงานในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีการอ่านและการแสดงผลงานของนักเรียนทุกคน

3. ครูควรให้กำลังใจและช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและรักการเขียนด้วยการชมเชย ยอมรับ ไม่ตัดสินว่าใครถูก ผิด หรือดีกว่ากัน ปีการวิจารณ์ร่วมกันเพื่อปรับปรุงผลงาน ครูจะคอยช่วยกล่อมเกล่าให้เป็นภาษาที่ดี และควรมีชั่วโมงที่สอนเกี่ยวกับหลักภาษาและไวยากรณ์ด้วย เพื่อเป็นการวางรากฐานทางภาษาให้กับเด็ก และนำไปใช้อย่างสร้างสรรค์ต่อไป

จากบทความและคำร่าการสอนเรียงความข้างต้นนี้ จะเห็นว่าในการสอนเขียนเรียงความแบบสร้างสรรค์นั้น ครูต้องปฏิบัติตามลำดับขั้น รู้จักเลือกสื่อเพื่อใช้เร้าความสนใจให้นักเรียนอยากเขียน และสิ่งที่ครูควรระวังคือ บรรยากาศในห้องเรียนต้องเป็นบรรยากาศที่นักเรียนรู้สึกอบอุ่นใจและกล้าแสดงออก เพื่อเป็นการส่งเสริมการเขียนอย่างสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ , 2511 : 114) ได้ศึกษาเรื่อง "สมรรถภาพสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ " กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2511 พบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ คือ สมรรถภาพด้านภาษา ความรู้ความเข้าใจ และการพิจารณาเหตุผล ในการการประเมินที่รายการคุณภาพเรียงความนั้น สิ่งสำคัญที่ควรเน้นคือ เนื้อหา การใช้ภาษา และแบบฟอร์ม

เสนอ หักถี่ (เสนอ หักถี่ , 2513 : 139) ได้ศึกษาเรื่อง "แบบทดสอบต่างภาษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในวิชาเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปีการศึกษา 2521 " บทบาทสมรรถภาพทางงานศัพท์สัมพันธ์ การใช้ภาษา และ
ความหมาย ของศัพท์ที่มีองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียน เรื่อง ความ

เกินหา เนียมศรีจันทร์ (นันทา เนียมศรีจันทร์ , 2515 : 107) ได้ศึกษา
เรื่อง " การทดลองก่อนเขียนเรื่องความขึ้นระณปีที่ 3 โดยใช้ฟิล์มสตริป " ผลการวิจัย
พบว่า " ผลการเรียนรู้วิชาเรื่องความของกลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยใช้ฟิล์มสตริปประกอบ
การลองกับการสอนแบบเดิม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

แซนต์ โรเมน (ST. Romain, 1975 : 244 - A) ได้ทำการวิจัย
เรื่อง " การศึกษาความแตกต่างในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้สิ่งเร้าที่ต่าง
กัน : สิ่งเร้าที่ใช้ 1. โดยการอภิปราย 2. ใช้ฟิล์มและภาพ ทำการทดลองกับ
นักเรียนระดับประถมใน Saint Louis County Missouri โดยกลุ่มทดลอง
จัดกระทำดังนี้ 1. ให้เลือกเรื่องเอง 2. กำหนดเรื่องให้ 3. อภิปรายเกี่ยวกับ
เรื่องที่จะเขียน 4. ใช้รูปภาพ 5. มีการอภิปรายและคุณภาพที่สัมพันธ์กับเรื่อง

กลุ่มควบคุม จัดกระทำดังนี้ 1. ให้เลือกเรื่องเอง 2. กำหนดเรื่องให้
และกำหนดเรื่องให้เขียนต่อไปเรื่อย ๆ ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติทั้ง 2 กลุ่ม แกนพบว่าวิธีอภิปรายในกลุ่มทดลอง จะทำให้นักเรียนเกิด
ความคิดริเริ่ม

แม็กโครรี่ (McCrory, 1972 : 2803 -A) ได้สำรวจว่าครูได้นำวิธี
การสอนเรื่องความแบบที่จะกล่าวข้างลงไปใช้สอนมากน้อยเพียงไร กลุ่มตัวอย่าง
เป็นครูสอนภาษาอังกฤษระดับ 7 - 12 จำนวน 145 คน ขั้นตอนในการสอนเรื่อง
ความมีดังนี้ ขั้น Pre-writing ขั้นนี้ใช้วิธีสำรวจความรู้พื้นฐานก่อน นักเรียน
ต้องหาความรู้ในเรื่องที่เขียน และร่วมกันอภิปรายเพื่อระดมความคิดก่อนที่จะเขียน เรื่อง
ครูอธิบายรูปแบบของการเขียน

ขั้น Writing ขั้นนี้มีการเขียนรูปประโยค เขียนเป็นข้อความแล้วจึงเขียน
เป็น เรื่องในขั้นนี้ครูจะช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และให้นักเรียน
ช่วยกันแก้ไขงานที่บกพร่องก่อนจะส่งผลงาน

ชั้น Post-writing ชั้นนี้นักเรียนจะแก้ไขงานจากที่ครูตรวจก่อน แล้วครูจึงมาอธิบายถึงขอบเขตของในชั้นเรียน ต่อมาจึงนำเรื่องที่ได้เขียนมาอ่านให้ฟังกัน

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ "ครูที่มีประสบการณ์มากจะใช่วิธีการสอนเรียงความทั้ง 3 ชั้นมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย และครูที่เตรียมการสอนมาก จะใช้ชั้น Post-writing มากกว่าครูที่มีการเตรียมการสอนน้อย

✓ กอฟกา (Kafka, 1971 : 2549 - A) ได้วิจัยวิธีการให้สิ่งเร้าต่อเนื่องกัน 3 อย่าง โดยหมุนเวียนกันในการสอนเรียงความ สิ่งเร้าที่ใช้ได้แก่ สิ่งเร้าในการฟัง การได้เห็น และการสัมผัส กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 - 6

สรุปผลการวิจัยได้ว่า "การเขียนที่ไม่ได้ให้สิ่งเร้าจะได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความดีกว่าการให้สิ่งเร้าทั้ง 3 อย่าง " การที่ได้ผลเป็นเช่นนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อคิดว่าการให้สิ่งเร้าในรูปวัตถุที่ไม่ได้ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดจะไม่ส่งผลต่อการเขียนเรียงความ

✓ อัดัม (Adams, 1972 : 5526 - A) ได้ทำการวิจัยวิธีสอนเรียงความ 2 วิธีคือ วิธีสอน A และวิธีสอน B

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับ 12 จำนวน 135 คน

วิธีสอน A เป็นการสอนปกติ ก่อนจะเขียนเรื่องครูจะให้ให้นักเรียนอ่านเรื่องของนักเขียนอาชีพ กำหนดความยาวของเรื่อง กำหนดเรื่องให้ จะมีผู้ตรวจงานของนักเรียนไปตรวจแควบออกขอบเขตของ นักเรียนนำผลงานมาปรับปรุงแก้ไขก่อนส่งครู

วิธีสอน B เป็นวิธีสอนแบบยึดหยุ่น ก่อนเขียนเรื่องนักเรียนจะอ่านเรื่องที่เขียน เป็นนักเรียนระดับเดียวกัน ในการเขียนเรื่องจะไม่กำหนดชื่อเรื่อง ขนาดความยาวของเรื่อง แบบฟอร์มการเขียน และไม่ตรวจผลงาน นักเรียนเขียนเรื่องเสร็จแล้วจึงนำมาแลกเปลี่ยนกันอ่านในกลุ่มย่อยปรับปรุงแก้ไขผลงานจึงนำเสนอให้ครูอ่าน ครูนำผลงานของนักเรียนไปให้อีกคนหนึ่งตรวจ ซึ่งผู้ตรวจจะให้ข้อคิดเห็นเฉพาะในเรื่องแนวความคิดของนักเรียนเท่านั้น

สรุปผลการวิจัยคือ ไม่พบความแตกต่างในการเขียนเรียงความ โดยใช้วิธีสอนทั้ง 2 วิธี แต่นักเรียนที่เรียนจากวิธีสอน B จะกระตือรือร้นในการอยากเขียน

เรียงความว่าการใช้ชีวิต A และชอบที่จะเลือกเรียนวิธีสอน B ส่วนนักเรียน
ที่เรียนจากวิธีสอน A ประมาณครึ่งหนึ่งได้คิดว่าจะเลือกเรียนวิธีสอน A

เกณฑ์ในการประเมินผลเรียงความ (เสนาะ หักดี , 2513 : 37)

1. ตรวจเรียงความโดยใช้มาตรฐาน (Standard) เป็นหลัก
หมายถึงวิธีการตรวจให้คะแนนหรือการให้เกรดแก่เรียงความฉบับใด ๆ โดยผู้ตรวจ
เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ (Criteria) ไว้ล่วงหน้า ว่าเรียงความที่ดีนั้นจะควรมี
ลักษณะใดบ้าง ตัวเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับกันแล้วว่าเป็นหลักวิชาของขบวนการ
เรียงความที่ดี คุณลักษณะที่สำคัญของ เรียงความที่ดีที่ผู้เขียนชาวต่างประเทศทางภาษาไทย
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประณามิตร เสนอไว้มี 3 ประการคือ

ก. แบบหรือฟอร์มของการเขียนเรียงความ เช่น คำนำ การเ
บรรณการย่อหน้า และการกล่าวสรุป

ข. การใจภาษาหรือการเรียบเรียงถ้อยคำ เช่น การใช้คำให้ถูกต้อง
ตรงความหมายการ เขียนประโยคให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

ก. เนื้อหาสาระสำคัญ เป็นการดูว่าในเรียงความฉบับนั้น มีเนื้อหา
แสดงความคิดเห็นที่สำคัญและดีแค่ไหนบ้าง

2. การตรวจเรียงความโดยใช้เกณฑ์ปกติ (Norm) เป็นหลัก
หมายถึงการตรวจให้คะแนนหรือการพิจารณาคุณภาพของ เรียงความโดยใช้ความสามารถ
ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นหลัก กล่าวคือผู้ตรวจจะอ่านเรียงความทุกฉบับอย่างกรวด ๆ ก่อน
พร้อมทั้งประเมินว่าเรียงความฉบับใดจะมีคุณค่าสมควรอยู่ในระดับใดใน 5 ระดับ
ดีมาก - ดี - พอใช้ - ยังไม่พอใช้ - อ่อน จากนั้นจึงกลับไปอ่านเรียงความแต่ละ
ระดับอีกครั้งหนึ่ง โดยพยายามลำดับเรียงความเหล่านั้นตามอันดับคุณภาพ (Order
of Merit) ในแต่ละระดับ การพิจารณารั้งนี้ ถ้าหากว่าการพิจารณาครั้งแรก
ให้ระดับเรียงความฉบับใดไม่ถูกต้อง ก็แก้ไขให้ถูกต้องตามคุณภาพของ เรียงความ
ฉบับนั้น นั่นคือผู้ตรวจเรียงความจะต้อง เรียง อันดับติดต่อกันไปจากยอดเยี่ยมไปจนถึง

อันดับสอง คัดจากนั้นก็แบ่งเรียงความเหล่านั้นออกเป็น 5 ประเภท จาก A ถึง E โดยกำหนดไว้ว่า จำนวนเรียงความที่คัดลอกเขียนคือ เกเรก A และที่อ่อนมากคือ เกเรก E ควรจะมีอย่างละประมาณ 7% เรียงความที่มีคุณภาพคือ คือเกเรก B และเรียงความที่ยังไม่พอใช้คือเกเรก D ควรจะมีอย่างละประมาณ 24% ส่วนที่เหลืออีก 38% ควรจะเป็นเรียงความที่มีคุณภาพพอใช้ได้หรือเกเรก C การกำหนดจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเกเรก A ถึง E นั้น ยังไปเป็นต้นแบบนอนนัท แต่ก็ใกล้เคียงกับที่กล่าวมาแล้ว

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ , 2511 : 40 - 44) ได้วิเคราะห์น้ำหนักในการประเมินคุณภาพเรียงความแบบที่ใช้คะแนนชนิดที่ใช้เกณฑ์มาตรฐาน ให้น้ำหนักดังนี้ คำนเนื้อหา 55% การใช้ภาษา 28% และการวางแบบฟอร์ม 17% ตัวเลขนี้อาจแบ่งกลับเป็นเชิงปฏิบัติได้ว่า ผู้ตรวจเรียงความที่ยึดถือมาตรฐานเป็นเกณฑ์จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อเนื้อหาที่นักเรียนแต่งประมาณ 14 ส่วนต่อการไวยากรณ์ 7 ส่วน และต่อแบบฟอร์ม 4 ส่วนเท่านั้น ส่วนการตรวจโดยใช้เกณฑ์ปกติให้น้ำหนักดังนี้ คำนเนื้อหา 42.82 % คำนการใช้ภาษา 32.58% แบบ 23.6%

อาจารย์ เป็ดอง ณ นคร (อ้างจาก ชะอุม วิบูลย์ศรี , 2518 : 80) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการตรวจเรียงความดังนี้ คำนเนื้อหา 50% เป็นข้อเท็จจริง 30% และความคิด 20% คำนการใช้ภาษา 30% วรรคตอน อักษรวิธี 20%

✓อาจารย์ ฐะปะนีย์ นาคกรทรพ (อ้างจาก ชะอุม วิบูลย์ศรี , 2518 : 80) ให้เกณฑ์การตรวจเรียงความ ดังนี้

1. ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนไว้ก่อนคือ ถ้าพอใจมากให้คะแนน 16 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 20 พอใจพอประมาณคะแนนจะอยู่ระหว่าง 14 - 15 พอใจน้อยหรือไม่พอใจ คะแนนจะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ 12 - 13

2. อ่านครั้งแรก ดูเป้าหมายของเรื่องที่เขียน ดูวิธีเขียนว่าน่าสนใจหรือไม่ ภาษาพึงราบรื่นไหม

3. ดูความหมายเนื้อเรื่อง ต้องขาวพอสมควรกับดีกะไว้ให้

เรื่องอุไร กุศลาสัย (เรื่องอุไร กุศลาสัย , 2516 : 10 - 11) และ
วิธีการตรวจเรียงความดังนี้

1. เนื้อเรื่องให้ 50% ประกอบด้วยข้อเท็จจริง ความกึกกั่น
2. แบบรูปให้ 20% ประกอบด้วย การย่อหน้า การใช้เครื่องหมายวรรคตอน
เว้นวรรค การละกด
3. ส่วนวนให้ 20 % ประกอบด้วย การรู้จักใช้ผ่านวนโวหาร ประโยก
รักถม กระชับ รู้จักเปรียบเทียบ
4. เบ็ดเตล็ดให้ 10 % ประกอบด้วย เขียนตัวหนังสือไม่ขัด ฉานยาก
เขียนสกปรก มีรอยลบ ชูต ฆ่า

ประสิทธิ์ ภาพักลอน (ประสิทธิ์ ภาพักลอน , 2518 : 12 - 13) ให้
หลักการให้คะแนนเรียงความดังนี้

คำเนื้อเรื่องให้ 40 % การใช้ภาษา 40 % รูปแบบ, 10 % และกลไก
ประกอบการเขียน 10 %

จากเอกสารการวิจัย ยังไม่ผู้ศึกษาวิธีการสอนเรียงความแบบปกติ เปรียบเทียบกับ
กับวิธีการสอนแบบสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึง เลือกศึกษาเรื่องนี้ เพื่อหาวิธีการสอนเรียงความ
ที่เหมาะสมที่จะใช้สอนเด็กระดับประถมศึกษา

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนการเขียน
เรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์แตกต่างกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนการเขียน
เรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ ระหว่างกลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ
แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้อธิบายถึงวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยกำหนดลำดับเป็น
ขั้น ๆ ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลและใช้ในการทดลอง
3. การทดลองใช้เครื่องมือเพื่อเข้ามาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง
4. การดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเจาะจงเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญธรรมบ. อ.คำเม็งสะดวก จ.ราชบุรี
จำนวน 78 คน นำข้อสอบมาตรฐานภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกรมสามัญศึกษา
ฉบับที่เกี่ยวกับความสามารถทางการเขียนเรียงความซึ่งประกอบด้วย คำกรงขาม คำเหมือน
การไวยาธนา และการสะกดคำไปทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น
เป็น 3 กลุ่ม โดยใช้ค่าแบ่ง เปอร์เซนต์ไทล์แบ่งดังนี้คือ

ตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปเป็นกลุ่มสูง

ตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทล์ระหว่าง 26 - 74 เป็นกลุ่มปานกลาง

ตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ลงมาเป็นกลุ่มต่ำ

จากการทดสอบมีนักเรียนกลุ่มสูง 21 คน กลุ่มปานกลาง 38 คน กลุ่มต่ำ 20 คน
แล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก
นักเรียนจากกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ ออกเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง
ซึ่งมีจำนวนนักเรียนกลุ่มควบคุม 38 คน กลุ่มทดลอง 40 คน

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระดับ ความสามารถทางการเขียน เรียงความ	กลุ่ม	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	รวม
สูง		10	11	21
ปานกลาง		19	19	38
ต่ำ		9	10	19
รวม		38	40	78

ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการใช้ข้อสอบมาตรฐานวัดความสามารถทางการเขียนเรียงความ

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนจากคะแนนการสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรียงความ

ระดับความสามารถ ทางการเขียนเรียงความ	กลุ่ม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	รวม
สูง	N	11	10	21
	$\bar{X}$	101.90	101.5	101.76
	S^2	18.85	15.76	16.64
	S	4.34	3.97	4.08
ปานกลาง	N	19	19	38
	$\bar{X}$	80.31	80.42	80.64
	S^2	50.69	47.74	49.56
	S	7.12	6.91	7.04
ต่ำ	N	10	9	19
	$\bar{X}$	60.5	61.88	61.15
	S^2	94.86	70.22	79.21
	S	9.74	8.38	8.9
รวม	N	40	38	78
	$\bar{X}$	81.31	81.57	81.42
	S^2	282.24	244.29	259.53
	S	16.8	15.63	16.11

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพื้นฐาน

จากค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนระหว่างกลุ่มของนักเรียนในแต่ละระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความ เพื่อแสดงให้เห็นว่าทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความไม่แตกต่างกัน โดยใช้ Analysis of Variance

ตาราง 3 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1	1.31	1.31	0.07
Within-groups	19	332.5	17.5	
Total	20	333.81		

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 3 ปรากฏว่า $F = 0.07$ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าในการแบ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเขียนเรียงความทั้ง 2 กลุ่ม ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือทั้ง 2 กลุ่มมีระดับความสามารถในการเขียนเรียงความพอ ๆ กัน

ตาราง 4 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความปานกลาง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1	.10	.10	0.00095
Within-groups	36	3774.74	104.85	
Total	37	3774.84		

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 4 ปรากฏว่า $F=0.00095$ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าในการแบ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความปานกลางออกเป็น 2 กลุ่ม ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือทั้ง 2 กลุ่มมีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความพอ ๆ กัน

ตาราง 5 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่ำ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1	9.14	9.14	0.00033
Within-groups	17	468436.39	27555.08	
Total	18	468445.55		

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 5 ปรากฏว่า $F = 0.00033$ จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าในการแบ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความค่าออกเป็น 2 กลุ่ม ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือทั้ง 2 กลุ่มมีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความพอ ๆ กัน

ตาราง 6 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียนโดยส่วนรวม

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1	1.26	1.26	0.00018
Within-groups	76	517442.45	6808.45	
Total	77	517443.71		

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 6 ปรากฏว่า $F = 0.00018$ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าในการแบ่งนักเรียนโดยส่วนรวมออกเป็น 2 กลุ่ม ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความพอ ๆ กัน

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำของกลุ่มควบคุม

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8298.37	4149.18	92.73 **
Within-groups	35	1566.03	44.7432	
Total	37	9864.4		

**

$p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 7 ปรากฏว่า $F = 92.73$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าในการแบ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความออกเป็น 3 กลุ่ม ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือทั้ง 3 กลุ่มมีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความแตกต่างกันจริง

ตาราง 8 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำของกลุ่มทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	9058.17	4529.08	85.56 ***
Within-groups	37	1958.61	52.93	
Total	39	11016.78		

$p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 8 ปรากฏว่า $F = 85.56$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าในการแบ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความออกเป็น 3 กลุ่ม ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือทั้ง 3 กลุ่มมีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความแตกต่างกันจริง

แบบแผนการทดลอง (Design of Experiment)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงอิทธิพลของการสอนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ $A \times L$ Design

แบบแผนการทดลอง

		A	
		a_1	a_2
L	l_1	$a_1 l_1$	$a_2 l_1$
	l_2	$a_1 l_2$	$a_2 l_2$
	l_3	$a_1 l_3$	$a_2 l_3$

L หมายถึงระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

l_1 หมายถึงระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง

l_2 หมายถึงระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความปานกลาง

l_3 หมายถึงระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่ำ

A หมายถึงการกระทำ (Treatments) ต่าง ๆ

- a₁ หมายถึงกลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการสอนเรียงความแบบปกติ
 a₂ หมายถึงกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการสอนเรียงความแบบดราวด์

2. เครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล

2.1 ขอบมาตรฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกรมสามัญศึกษา ซึ่งเลือกเฉพาะฉบับที่ใช้วัดความสามารถทางการเขียนเรียงความ ในกาห ก่าทรงข้าม คำเหมือน การใช้ภาษา และการสะกดคำ ผู้วิจัยนำขอบมาตรฐานภาษาไทยนี้ไปวัดพื้นฐาน ความรู้ทางด้านการเขียนของนักเรียน เพื่อใช้ในการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ ขอบมาตรฐานชุดนี้ได้ทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลางรวม 15 จังหวัด ทำการทดสอบ 2 ครั้งคือ ตอนกลางปี และ ตอนปลายปี ซึ่งมีความเชื่อมั่นครั้งนี้ ฉบับทำทรงข้ามเท่ากับ 0.742 ฉบับคำเหมือน 0.769 ฉบับการใช้ภาษาเท่ากับ 0.655 ฉบับการสะกดคำ 0.7

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ 2 ฉบับ คือ
 ฉบับที่ 1 ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง "สัตว์เลี้ยงที่ฉันชอบ"
 ฉบับที่ 2 ให้นักเรียนเขียนเรียงความจากภาพที่กำหนดให้ ให้เวลาเขียนฉบับละ 1 ชั่วโมง

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ

สร้างชุดการสอนเรียงความ 2 ชุด คือ ชุดการสอนเรียงความแบบปกติ และ ชุดการสอนเรียงความแบบดราวด์ โดยศึกษาจากมุ่งหมายของการสอนวิชาเรียงความ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2503 ศึกษากิจกรรม การสอนเรียงความจากตำราการเขียนเรียงความและได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามลำดับดังนี้ คือการสร้างคำ สร้างประโยค แต่งเรื่องจากภาพ แต่งเรื่องจากประสบการณ์ แต่งเรื่องจากจินตนาการ

3. การทดลองใช้เครื่องมือ

ผู้วิจัยนำชุดการสอนที่สร้างขึ้นทั้ง 2 ฉบับให้อาจารย์ที่ปรึกษา แก่ใช้ ปรับปรุงแล้วจึงนำไปทดลองใช้

กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโชติทายการาม อ. คำเนินสะดวก จ.ราชบุรี จำนวน 31 คน หลังจากการทดลองใช้แล้ว จึงนำชุดการสอนมาปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาและระดับความสามารถของนักเรียน แล้วจึงนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง

4. การดำเนินการทดลอง

4.1 ผู้วิจัยสอนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 12 ชั่วโมง การจัดเวลาสอนทั้ง 2 กลุ่มใกล้เคียงกันโดยสลับเวลาระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เช่นวันที่ 1 สอนกลุ่มควบคุมก่อนแล้วจึงสอนกลุ่มทดลอง วันที่ 2 สอนกลุ่มทดลองก่อนแล้วจึงสอนกลุ่มควบคุมสลับกับครั้งนี้ตลอดเวลาที่ทำการทดลอง

4.2 แต่ละกลุ่มเมื่อเรียนจบเนื้อหาแล้ว ทิ้งช่วงไป 1 วัน ให้เขียนเรียงความ 2 ฉบับ คือ เขียนเรื่องจากเรื่องที่กำหนดให้ 1 เรื่อง และเขียนจากภาพที่กำหนดให้ อีก 1 เรื่อง

4.3 เกณฑ์ในการให้คะแนนการเขียนเรียงความ

กำหนดให้คะแนนเต็ม 100 คะแนน เป็นกานเนื้อเรื่อง 40 คะแนน การใช้ภาษา 40 คะแนน กลไกระบวนการเขียน 10 คะแนน รูปแบบ 10 คะแนน ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนเรียงความ

เกณฑ์ที่นำมาพิจารณา	ดีมาก 10	ดี 8	ปานกลาง 6	เกือบพอใจ 4	อ่อน 2
<u>เนื้อเรื่อง</u> แนวคิด การจัดระเบียบความคิด การวางเหตุผล ความแจ่มแจ้งชัดเจน <u>การใช้ภาษา</u> ระดับของภาษา การใช้คำจะถูกต้องประโยค การเขียนย่อหน้า การใช้สำนวนโวหาร คำพังเพย <u>กลไกประกอบการเขียน</u> ลายมือ ความสะอาด วรรคตอน และฉีกกัณฑ์ <u>รูปแบบ</u> คำนำ ตัวเรื่อง สรุป					
รวมคะแนน					
รวมคะแนนทั้งหมด					

เมื่อวิเคราะห์เรียงความแต่ละฉบับแล้ว นำเรียงความทุกฉบับมาเรียงตามลำดับคะแนนแล้วพิจารณาว่าคะแนนที่ให้ไว้เหมาะสมสมถูกตongหรือไม่ เช่น ฉบับที่ได้คะแนนใกล้เคียงกันนั้น ฉบับใดมากกว่านั้นเขียนเรียงความได้ดีกว่าในเรื่องอะไร และดีกว่าจริงหรือไม่ ถ้ายังไม่ถูกตongก็พิจารณาให้คะแนนใหม่

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) สถิติพื้นฐาน

(2) วิเคราะห์ความแตกต่างของความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากสอนเขียนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ โดยวิธีวิเคราะห์แบบ AxL (Treatment x Levels Design) (Lindquist , 1956 : 123 - 146)

Source of Variation	df	ss	ms
Treatments(A)	a-1	$ss_A = \sum_j \frac{T_j^2}{n_j} - \frac{T^2}{N}$	$ss_A / (a-1)$
Levels (L)	l-1	$ss_L = \sum_1 \frac{T_{.1}^2}{n_{.1}} - \frac{T^2}{N}$	$ss_L / (l-1)$
(Cells)	(al-1)	$(ss_{cells} = \sum_1 \sum_j \frac{T_{1j}^2}{n_{1j}} - \frac{T^2}{N})$	
Treatments X Levels (AL)	(a-1)X (l-1)	$ss_{AL} = ss_{cells} - ss_A - ss_L$	$\frac{ss_{AL}}{(a-1)(l-1)}$
Within- Subgroups (w)	N - al	$ss_w = ss_T - ss_{cells}$	$ss_w / (N - al)$
Total	N - 1	$ss_T = \sum_i \sum_j \sum_{n_{ij}} x^2 - \frac{T^2}{N}$	

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากการเขียนเรียงความในแต่ละระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความ โดยใช้วิธี Simple Randomized Design, (Lindquist, 1956: 56)

Source of Variation	df	Sum of Squares	Mean Square
Treatments (A)	$a - 1$	$ss_A = \sum_{j=1}^a T_j^2 / n_j - T^2 / N$	$ms_A = ss_A / a - 1$
Within-groups (w)	$N - a$	$ss_w = ss_T - ss_A$	$ms_w = ss_w / N - a$
Total	$N - 1$	$ss_T = \sum_{j=1}^a \sum_{i=1}^{n_j} X^2 - T^2 / N$	

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SS <i>sd</i>	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
SS	แทน	ผลบวกกำลังสอง
MS	แทน	รายเฉลี่ยกำลังสอง
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤตใน F - distribution
df	แทน	Degree of Freedom
p	แทน	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ

Song Lun

1. คาสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการเขียนเรียงความ

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนการเขียนเรียงความ

ระดับความสามารถ ทางการเขียนเรียงความ	กลุ่ม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	รวม
สูง	N	11	10	21
	$\bar{x}$	142	112.2	127.85
	s^2	577.44	399.2	704.90
	s	24.03	19.98	26.55
ปานกลาง	N	19	19	38
	$\bar{x}$	113.15	99.36	105.26
	s^2	330.14	269.61	340.77
	s	18.17	16.42	18.46
ต่ำ	N	10	9	19
	$\bar{x}$	99	84.66	92.21
	s^2	353.06	269.61	281.90
	s	18.79	10.77	16.79
รวม	N	40	38	78
	$\bar{x}$	117.55	99.26	108.64
	s^2	648.21	350.43	581.29
	s	25.46	18.72	24.11

การทดสอบความแตกต่างของการสอนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ จาก
คะแนนการเขียนเรียงความของนักเรียนโดยส่วนรวม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนโดยส่วนรวม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนนักเรียนทั้งหมด
ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบ Treatments x Levels Design ถ้าพบว่า
ค่าที่ได้จากการทดสอบความแปรปรวนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็จะทดสอบ
นัยสำคัญโดยใช้ Simple Randomized Design (F- test) เพื่อ
ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนโดยส่วนรวม

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Treatments (A)	1	6,516	6,516	19.32 **
Levels (L)	2	13,058	6,529	
(Cells)	5	20,490		
Treatments x Levels (AL)	2	916	458	1.358
Within-Subgroups (W)	72	24,282	337.25	
Total	77	44,772	581.45	

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 11 ปรากฏว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ และอัตราส่วนของความแปรปรวนมีค่า $F = 19.32$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการสอนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่างกันระดับกึ่งหนึ่งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบนัยสำคัญโดยใช้ Simple Randomized Design (F-test)

ตารางที่ 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Treatments (A)	1	4,651.64	4,651.64	9.43**
Within-groups (W)	19	9,371.6	493.2421	
Total	20	14,023.24		

**
 $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 12 ปรากฏว่า $F = 9.43$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง การสอนเรียงความแบบปกติและแบบสร้างสรรค์มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความ
ปานกลาง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Treatments (A)	1	1806.418	1806.418	6.0197*
Within-groups (W)	36	10802.951	300.081	
Total	37	12609.37		

$p^* < .05$

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 13 ปรากฏว่า $F = 6.0197$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความปานกลาง การสอนเรียงความแบบปกติและแบบสร้างสรรค์ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่ำ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Treatments (A)	1	973.16	973.16	4.029
Within-groups (W)	17	4106	241.5294	
Total	18	5079.16		

ผลจากการวิเคราะห์ในตาราง 14 ปรากฏว่า $F = 4.029$ ซึ่งไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่ำ
การสอบเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเขียน
เรียงความแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียน โดยการสอนแบบปกติกับการสอนแบบสร้างสรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียน ที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่างกันคือ กลุ่มสูง, กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำระหว่างกลุ่มที่สอนการเขียนเรียงความแบบปกติ กับกลุ่มที่สอนการเขียนเรียงความแบบสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้ากลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2520 ของโรงเรียนวัดรางบัวเจริญธรรม อ.ดำเนินสะดวก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จำนวน 78 คน ผู้วิจัยได้นำกลุ่มตัวอย่างมาแบ่งตามระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความเป็น 3 ระดับ คือ นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความปานกลาง และนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความต่ำ โดยใช้คะแนนจากการทำข้อทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรียงความของกรมสามัญเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง และในแต่ละระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความ ผู้ทดลองแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1กลุ่ม โดยการสุ่มเข้ากลุ่มแบบจับฉลากได้กลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- ✓ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้
1. ขอบทศสอบมาตรฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ กรมสามัญศึกษา ซึ่ง เลือกเฉพาะฉบับที่ใช้วัดความสามารถทางการ เขียนซึ่งประกอบ ด้วยคำตรงข้าม คำเหมือน การไวยากรณ์ และการสะกดคำ ไปวัดพื้นฐานความรู้ ทางด้านการเขียนของนักเรียน เพื่อใช้ในการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง กลุ่มต่ำ
 2. ชุดการสอนวิชาเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์อย่างละ 12 ชั่วโมง เพื่อใช้ทดลองสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 3. แบบทดสอบวิชาเรียงความ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ให้นักเรียนเขียน เรียงความจาก เรื่องที่กำหนดให้ ฉบับที่ 2 ให้นักเรียน เขียน เรียงความจากภาพ ที่กำหนดให้ ทั้ง 2 ฉบับใช้เวลาในการเขียนฉบับละ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยสอนทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุมสอนด้วยชุดการสอนวิชา เรียงความแบบปกติ ใช้เวลา 12 ชั่วโมง กลุ่มทดลองสอนด้วยชุดการสอนวิชา เรียงความแบบสร้างสรรค์ ใช้เวลา 12 ชั่วโมง
2. ทำการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของการเขียน เรียงความของ นักเรียนแต่ละกลุ่ม หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว โดยให้เขียนเรียงความ 2 เรื่อง คือ เขียนจากชื่อเรื่องที่กำหนดให้ และเขียนจากภาพที่กำหนดให้ นำเรียงความที่ นักเรียนแต่ละคนเขียนมาตรวจให้คะแนน รวมคะแนนเรียงความเรื่องที่ 1 และ เรื่องที่ 2 ของนักเรียนแต่ละคน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบ สมมติฐาน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์การ เขียน เรียงความ

2. ทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความแบบปกติและแบบสร้างสรรค์

3. ทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ที่แบ่งตามระดับ
ความสามารถทางการเขียนเรียงความต่างกัน

สรุปผลการวิเคราะห์

1. ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอน
เรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มสูงที่ได้รับการสอน
เรียงความแบบปกติแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มสูงที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มปานกลาง
ที่ได้รับการสอนเรียงความแบบปกติแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มปานกลางที่ได้รับการสอน
เรียงความแบบสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มต่ำที่ได้รับการสอน
เรียงความแบบปกติแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มต่ำที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์
อย่างไร้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ พบว่ากลุ่มที่ได้รับการ
การสอนเรียงความแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการ
การสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย
กลุ่มที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์ได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอน
เรียงความแบบปกติ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับความกึกก้องของผู้เชี่ยวชาญทาง
การสอนเรียงความ (ประเทิน มหาจันทร์ , 2519 : 162 , Greene and
Petty, 1965 : 379) ที่เสนอแนะให้สอนเรียงความโดยวิธีเปิดโอกาสให้

นักเรียนได้เขียนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกคิดและแสดงความคิดออก
 เป็นการเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจ การที่นักเรียนได้มีโอกาสเขียนตามความต้องการของตน
 โดยไม่ถูกบังคับให้เขียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นไม่เบื่อที่จะเขียน ทั้งยังเป็นการ
 ฝึกให้รู้จักคิดทำให้เขียนเรียงความได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสได้ฝึกคิดและฝึกเขียน
 ควบตนเอง

เมื่อแยกเปรียบเทียบตามระดับความสามารถทางการเขียนเรียงความ
 ของกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่านักเรียนกลุ่มสูงและกลุ่มปานกลางที่ได้รับการสอนเรียงความ
 แบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความแตกต่างจากกลุ่มสูงและกลุ่มปานกลาง
 ที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ได้รับการสอน
 เรียงความแบบสร้างสรรค์ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มปานกลางได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มสูงและกลุ่ม
 ปานกลางที่ได้รับการสอนเรียงความแบบปกติ การที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้ อาจจะเป็นเพราะ
 นักเรียนทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในตัวทุกคน และนักเรียนทุกคนสามารถแสดงความคิด
 สร้างสรรค์ ถ้าครูเปิดโอกาสและมีวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออก โดยเฉพาะ
 นักเรียนที่เรียนดี เมื่อมีครูคอยกระตุ้นและเปิดโอกาส นักเรียนย่อมจะเรียนรู้ได้เร็ว
 และฝึกได้ง่ายกว่านักเรียนที่เรียนน้อยกว่า ถึงแม้จะไปพบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์
 ทางการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มต่ำ แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจะพบว่า
 กลุ่มต่ำที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์ได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มต่ำที่ได้รับการสอน
 เรียงความแบบปกติ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่จะทำให้นักเรียนกลุ่มต่ำ
 เรียนดีขึ้นต้องใช้เวลาและเทคนิคการสอนหลายอย่าง ในวิชาเรียงความก็ต้องใช้
 เทคนิคการสอนและใช้เวลาฝึกจึงจะทำให้นักเรียนเขียนเรียงความได้ดีขึ้น ถ้าใช้วิธี
 การสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์เสมอจะทำให้ให้นักเรียนกลุ่มต่ำเขียนเรียงความได้ดีกว่า
 กลุ่มต่ำที่เรียนการเขียนเรียงความแบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ครูที่สอนวิชาเรียงความ ควรใช้วิธีการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์ในการสอนเรียงความ เพราะวิธีการสอนแบบนี้จะทำให้นักเรียนไว้วางใจ และเกิดความกระตือรือร้นที่จะเขียน ทั้งยัง เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอีกด้วย
2. การสอนเรียงความต้องฝึกการเรียงความแบบปากเปล่ากับแบบการเขียนสลับกัน
3. การสอนเรียงความควรจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นโดยฝึกการสร้างคำสร้างประโยคจากคำและจากภาพ แล้วเรียงจากภาพ จากประสบการณ์ และจากจินตนาการ
4. การสอนเรียงความตอนเริ่มแรก ครูต้องฝึกให้นักเรียนเขียนตามคำแนะนำของครู เพื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดก่อน แล้วจึงเปิดโอกาสให้เขียนโดยเสรี
5. ควรใช้กิจกรรมการเขียนเรียงความให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น
6. ในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรหาประสิทธิภาพของวิธีการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก๋อ สวัสดิ์พาณิชย์ "แนวการสอนภาษาไทย" กมมือกรภาษาไทย เอกสารการนิเทศ
การศึกษา ฉบับที่ 17 พ.ศ. 2514 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
2514, 334 หน้า.
- เจือ สตะเวทิน "วิธีสอนเรียงความแบบพัฒนา" ประชาศึกษา 11:9 - 7 มิถุนายน
2514 .
- ชะอุม วิบูลย์ศรี การสอนทักษะการใช้กำลังสติปัญญาในการเขียนถวบบเรียงแก่นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ก.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2518 , 202 หน้า.
- เกียรยา ฤทธิโยธี "วิธีสอนให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์" ศูนย์ศึกษา 21 (7)
ม.ค. - เม.ย. 2518 .
- กันหา เนียมศรีจันทร์ การทดลองการสอนเรียงความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดย
ใช้พิณสตรีป วิทยานิพนธ์ ก.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2515, 107 หน้า.
- บันลือ พุกพะวัน การสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถม เอกสารโร เนียว
2520, 75 หน้า.
- ประจวบพร ศุกรเจริญ การสร้างแบบฝึกหัดการเขียนแบบสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ ก.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2520 , 200 หน้า.
- ประเทิน มหาชนธ์ หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา
2519, 173 หน้า.

ประสิทธิ์ ภาพก้อน การเขียนภาพปฏิบัติ โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2518,
294 หน้า.

เปี่ยมศรี นาคพันธ์ วิธีสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมปลาย , วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2499 , 105 หน้า .

รัชณี ศรีไพรวรรณ "การสอนเรียงความ" ประถมศึกษา 28 (6) มกราคม
2520 .

รองรัตน์ อิศรภักดี "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแต่งความ" จันทร์เกษม 6 (65)
ก.ก. - ส.ค. 2508.

เรืองอุไร กุศลาสัย ความบรรยายประกอบวิชาภาษาไทย เอกสารนิเทศการศึกษา
ฉบับที่ 148 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2516, 148 หน้า .

✓สบบุรณ์ ชิตพงษ์ สปรรณภาพสงว่งที่ส่งมคคตควมสวบลในการเขียนเรียงความ
ปริญญานิพนธ์ คศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511,
114 หน้า.

สมพงษ์ รุจิรพรรณ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางวิทยาศาสตร์กับความคิด
สร้างสรรค์ พฤติกรรมกานความเป็นผู้นำ กวางคั้งใจเรียน และผลการเรียน
วิทยาศาสตร์ของนักเเรียนมัธยมศีกษาปีที่ 3 ปริญญานิพนธ์ คศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 , 140 หน้า .

สาบุญศึกษา , กรบ หน่วยศึกษานิเทศก์ "ตำนรู้จักภาษาไทยในหลักสูตรใหม่หรือยัง"
จุดสวประกอมหลักสูตรประถมศีกษา 2521 โรงพิมพ์ อ.นศ. 2519, 40 หน้า.

สุมิตร คุณานุกร "กลุ่มทักษะภาษาไทย" หลักสูตรประถมศีกษา 2521 ทฤษฎีและ
แนวปฏิบัติ โรงพิมพ์บริษัทสารมวลชน 2520 , 294 หน้า .

สุรพงศ์ ไควตระกูล "ความคิดสร้างสรรค์" วารสารจิตวิทยา โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
1 : 58 , 2510.

เสนอ หัตถ์ การศึกษาแบบทดสอบคำถามภาษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในวิชาเรียงความ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2512 ปริญญาโท กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513 , 139 หน้า.

ไสว เลี่ยมแก้ว ความคิดสร้างสรรค์และความถนัดทางการเรียนของนักเรียนชั้น
ประถมปีที่ 7 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2514 , 79 หน้า.

Adams, Vernon Ardell, "A Study of the Effects of Two
Methods of Teaching Composition to Twelfth Graders,"
Dissertation Abstracts International, 32 (10) :
5526-A, April, 1972.

Anderson, Paul S., Language Skill in Elementary Education,
New York, The Macmillan Company, 1972, 321 pp.

Billows, F.L., The Techniques of Language Teaching,
Longman Green and Co. Ltd., 1961, 182 pp.

Boyd, Gertrude A., Teaching Communication Skills in the
Elementary School, Van Nostrand Rienhold Company,
New York, 1970, 372 pp.

Burrow, Alvina I., What Research Says to the Teacher : Teaching Composition, Washington, National Education Association, 1959, 120 pp.

Dawson, Mildred A. and Others, Guiding Language Learning, New York : Hartcourt, Brace & world Inc., 1957, 266 pp.

Dieterich, Daniel J., "Creative Writing on Teaching" That Fine Madness," The Journal of Elementary English, 50 : 4, April, 1973.

Ellis, Laura S., "Creating a Climate for Writing," The Journal of Elementary English, 46 : 6, October, 1972.

Fisher, Robert J., "Put Aside the Red Pencil," The Journal of Education, 86 : 6, December, 1965.

7X Furner, Beatrice A., " Creative Writing through Creative Dramatics," The Journal of Elementary English, 50 : 3 March, 1973.

Granowsky, Alvin and Botel, Moton, "Creative Thinking, Reading and Writing in the Classroom," The Journal of Elementary English, 51 (5): 653-54, May, 1974.

- ✓ Greene, Harry A. and Walter T. Petty, Developing Language Skills in the Elementary Schools, Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1965, 379 pp.
- Groff, Patrick, "Does Negative Criticism Discourage Children's Composition," Language Arts, 52 : 7, October, 1975.
- ✓Kafka, T. Toby, "A Study of the Effective of four Motivational Stimuli on the Quality of Compositions of Intermediate Students in One School District," Dissertation Abstracts International, 32 (5): 2549-A, November, 1971.
- Lindquist E.F., Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education, Houghton Mifflin Co., Boston, 1956, 393 pp.
- ✓McCrory, Nellie Rose, "An Analysis of the Teaching of Composition in Selected Secondary Schools of Alabama," Dissertation Abstracts International, 33 (6) : 2803-A, December, 1972.
- ✓McKee, Paul., "Creative Writing : An Instructional Job in Written Composition," McKee Language Service Bulletin, New York : Houghton, 1955.

Smith James A., " Creative Teaching of the Language Arts in the Elementary School " Allyn and Bacon, Inc., Boston 1969, 304 pp.

Staudacher, Carol, Creative Writing in the Classroom
United States of America, 1968, 60 pp.

/St. Romain, Modeleine Duvic, "A Study of Differences in Creative Writing of Children under Varing Stimuli."
Dissertation Abstracts International, 36 (2) :
244 - A , June 1975.

Westcott, Alvin M. and Smith, James A., Creative Teaching of Mathematics in the Elementary School, Allyn and Bacon, Inc., Boston, 1967, 221 pp.

ภาคผนวก

การสอนเรียงความแบบปกติ

- | | |
|---------------|--|
| ชั่วโมงที่ ๑ | สร้างคำจากคำที่กำหนดให้ |
| ชั่วโมงที่ ๒ | สร้างประโยคจากวลีที่กำหนดให้ |
| ชั่วโมงที่ ๓ | สร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้ |
| ชั่วโมงที่ ๔ | สร้างประโยคจากภาพ |
| ชั่วโมงที่ ๕ | สร้างประโยคจากภาพแล้วนำมา เรียงต่อกัน เป็นเรื่อง |
| ชั่วโมงที่ ๖ | เขียนเรื่องจากภาพ |
| ชั่วโมงที่ ๗ | เขียนจากเรื่องที่ครูเล่า |
| ชั่วโมงที่ ๘ | เขียนเรื่องจากภาพเดี่ยว |
| ชั่วโมงที่ ๙ | เขียนเรื่องจากภาพที่วาด |
| ชั่วโมงที่ ๑๐ | เขียนเรื่องจากบทกลอน |
| ชั่วโมงที่ ๑๑ | เลือกเรื่องเขียนเอง |
| ชั่วโมงที่ ๑๒ | ครูกำหนดชื่อเรื่องให้เขียน |

การสอนเรียงความแบบปกติ

ชั่วโมงที่ ๑

สร้างคำจากคำที่กำหนดให้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถสร้างคำจากคำที่กำหนดให้ได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูกำหนดคำว่า "ลูกกวาด" ให้นักเรียนใช้ตัวพยัญชนะ ล, ก, ว, ง สร้างคำ โดยให้นักเรียนบอกคำที่สร้างได้ใหม่ แล้วครูเขียนบนกระดานคำ
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันหาคำมาเติมหน้าหรือหลังคำที่กำหนดให้ ให้เป็นคำใหม่

<u>ตัวอย่าง</u>	ร้อง	เป็น	ฟาร์ร้อง
	หนา	เป็น	หนาตา
	คี,	เป็น	ใจคี
	แม	เป็น	แมพระ
	ไหล	เป็น	เข้าไหล
	น้ำ	เป็น	แม่น้ำ

แล้วให้นักเรียนเขียนคำที่สร้างใหม่ลงสมุด

๓. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัด

๑. ให้นักเรียนหาคำมาเติมหน้าหรือหลังคำที่กำหนดให้

<u>ตัวอย่าง</u>	ตา	ลูก	แข่ง
	<u>หน้า</u> ตา	ลูก <u>น้ำ</u>	แข่ง <u>แรง</u>

ร้อง	ไฟ	ฟ้า
น้ำ	ใจ	แม่
หนา	ตา	สู้
ไหล	ใส	ราย

๒. ให้ นักเรียนหาคำที่มีความหมายตรงกันข้าม

ใจดี	สกปรก
ให้คุณ	หัวแหมมือ
มีก	ราก
ขยัน	เกีย
สูง	ขุน

๓. จงเลือกคำในวงเล็บมาขยายคำที่ขีดเส้นใต้ให้เหมาะสม

เขาวิ่ง ----- (เหยาะ ๆ , เตะเตะ)

ฝนตก ----- (จอก ๆ , จัก ๆ)

เขากลาน ----- (ตบ ๆ , ความเต็ม)

หมาเห่า ----- (โห้ง ๆ , เอง ๆ)

เขาเดิน ----- (ปราบ ๆ , หน้าตื่น)

หนูแดง รอง ไห ----- (แง ๆ , หึง ๆ)

ชั่วโมงที่ ๒
สร้างประโยคจากวัตถุ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถสร้างประโยคจากวัตถุที่กำหนดให้ได้อย่างน้อย

๑๐ ประโยค

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูนำตุ๊กตามาให้นักเรียนดู ครูและนักเรียนช่วยกันแต่งประโยค
ที่เกี่ยวข้องกับตุ๊กตานั้นมาเขียนประโยคที่แต่งบนกระดาน เช่น

- ฉันชอบตุ๊กตา
- ฉันจะตัดกระโปรงให้ตุ๊กตา

ฯลฯ

๒. ให้นักเรียนอ่านและเขียนข้อความบนกระดานลงในสมุด

๓. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ให้กลุ่มแรกช่วยกันแต่ง
ประโยคโดยบอกประโยชน์ของเชือก กลุ่มที่ ๒ ให้บอกประโยชน์ของ
หนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้ว

๔. ครูตรวจผลงาน

- อุปกรณ์
- ตุ๊กตา
 - เชือก

ชั่วโมงที่ ๓

สร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนเรียงประโยคจากคำที่กำหนดให้ได้อย่างน้อย ๔ ประโยค

๒. นักเรียนแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนเรียงบัตรคำให้เป็นรูปประโยคที่ถูกต้องบนกระดานดำ โดยกำหนดบัตรคำให้ดังนี้

- (๑) มี , อาชีพ , เพาะปลูก , ชาวคำเนินสะดวก
- (๒) มี , ดอกมะลิ , กลิ่นหอม , ฉันทน์ , คม , ชอบ
- (๓) ทิศ , เค็ก , ใจ , ทอง , มี , ทอัสต์ , เมตตากรรณา
- (๔) ขยัน , เรียง , นักเรียน , พ่อ , จะรัก , แม่ , ที่
- (๕) ทอง , เรา , ยืนทำความเคารพ , เพลงชาติ , เมื่อ , ไฉน

๒. ครูกำหนดคำ ฉันทน์ , ช่าง , โรงเรียน , ส่วน ให้นักเรียนช่วยกัน แต่งประโยค โดยครูเขียนประโยคที่นักเรียนช่วยกันแต่งบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่านประโยคที่แต่งแล้วบนกระดาน

๓. ให้นักเรียนเขียนประโยคจากคำในข้อ ๒ โดยใช้ความคิดจาก ที่ช่วยกันแต่งประโยคในข้อ ๒

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้นักเรียนหากำมาแต่งประโยค กลุ่มละ ๕ คำ

๕. ครูตรวจผลงาน

อุปกรณ์ - บัตรคำ

ตัวบ่งชี้ ๕

สร้างประโยคจากภาพ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสร้างประโยคจากภาพได้อย่างน้อยภาพละ ๕ ประโยค

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูให้นักเรียนดูภาพแม่ไก่กำลังพาลูกไก่ไปหาอาหาร แล้วครูและนักเรียนช่วยกันแต่งประโยคที่เกี่ยวข้องกับภาพให้มากที่สุดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนลอกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนดูภาพ คนขี่ม้า คนอาบน้ำตก แล้วให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคจากภาพ

๓. ให้นักเรียนเขียนประโยคจากภาพเดิมโดยใช้แนวความคิดที่ร่วมกันคิดในข้อ ๒

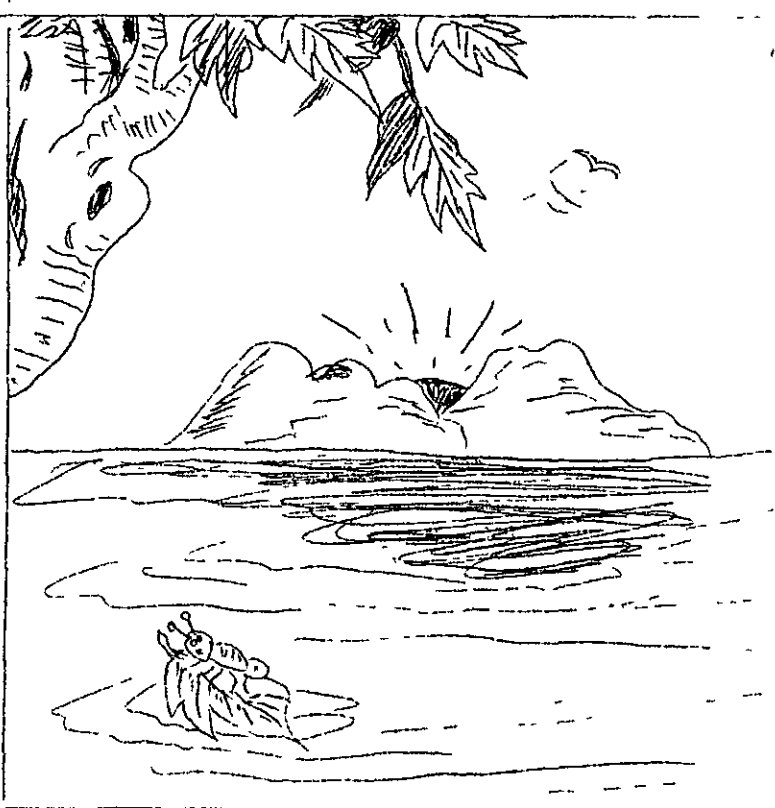
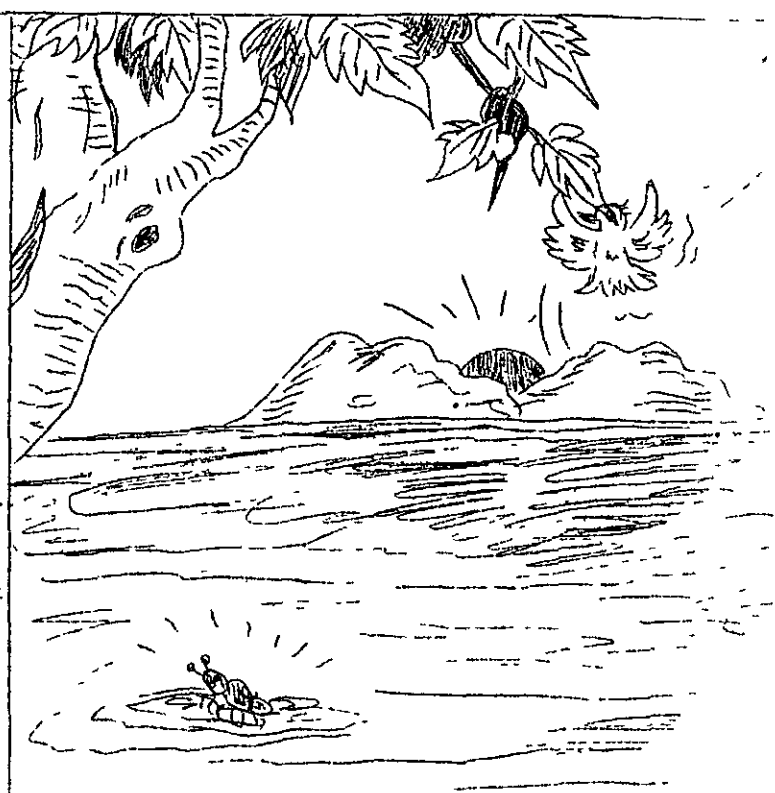
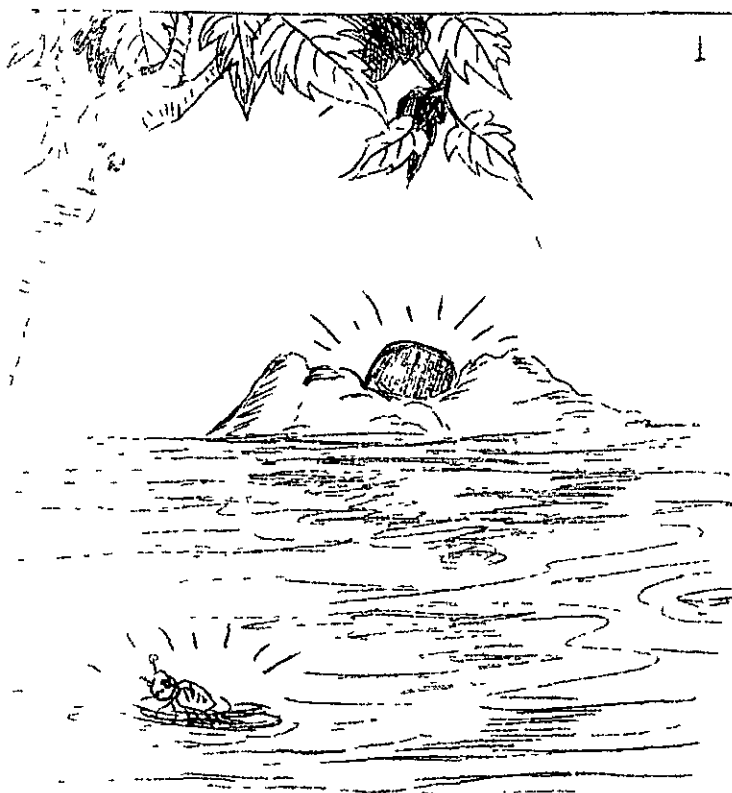
๔. ครูตรวจผลงาน

อุปกรณ์

๑. ภาพคนขี่ม้า

๒. ภาพคนอาบน้ำตก

๓. ภาพแม่ไก่พาลูกไก่ไปหาอาหาร



แบบฝึกหัดที่ ๑

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ในภาพที่ ๑ นักเรียนเห็นอะไรบ้าง

ตอบ

๒. ทำไมมดจึงลงไปอยู่ในน้ำ

ตอบ

๓. ในภาพที่ ๒ มีสัตว์อะไรเพิ่มขึ้น

ตอบ

๔. ในภาพที่ ๓ นกทำอะไร

ตอบ

๕. มดเห็นใบไม้แล้วทำอะไร

ตอบ

๖. การที่นกทำอย่างนั้นแสดงว่านกเป็นอย่างไร

ตอบ

๗. ถ้านักเรียนเป็นนกจะทำอย่างไร

เพราะเหตุใด

ตอบ เพราะ

แบบฝึกหัดที่ ๒

ให้นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพ พร้อมทั้งตั้ง ชื่อเรื่อง

เรื่อง

.....
.....
.....
.....
.....

ชั่วโมงที่ ๕

แต่งประโยคจากภาพแล้วนำมาเรียงเป็นเรื่อง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนดูภาพแม่ไก่กำลังพาลูกไก่ออกหาอาหาร ให้นักเรียนช่วยบอกประโยคที่เห็นจากภาพแล้วครูเขียนประโยคบนกระดานดำ

๒. ครูนำประโยคมาเรียงให้เป็นเรื่องโดยเชื่อมประโยคด้วยคำบุพบทและสันธาน

๓. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่แต่งแล้ว

๔. ให้นักเรียนเขียนเรื่องลงในสมุด

อุปกรณ์ - ภาพแม่ไก่พาลูกไปหาอาหาร

ชั่วโมงที่ ๖

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนสามารถตีความจากภาพที่กำหนดให้ โดยสามารถตอบคำถามในแบบฝึกหัดได้

๒. นักเรียนเขียนเรียงความเรียงตามลำดับภาพชุดใดชุดหนึ่ง
วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูแจกภาพชุดที่มีอยู่ ๔ ภาพ

๒. กรุสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภาพว่ามีอะไร ใครทำอะไร
ตัวอย่าง ภาพที่ ๑ ครู ในภาพนักเรียนเห็นอะไรบ้าง

นักเรียน

ครู มกอยู่ที่ไหน

นักเรียน

ครู นักเรียนลองคิดดูว่าทำไมมกจึงลงไปอยู่ในน้ำ

ภาพที่ ๒ ครู นักเรียนเห็นสัตว์อะไร เพิ่มขึ้น

ภาพที่ ๓ ครู นกทำอะไร

ภาพที่ ๔ ครู เมื่อมกเห็นใบไม้แว้มกทำอย่างไรจึงรอดตาย

นักเรียน

ครู การที่นกทิ้งใบไม้ให้มกแสดงว่านกเป็นอย่างไร

๓. ให้นักเรียนเขียนคำตอบจากภาพในแบบฝึกหัด

๔. ครูเฉลยคำตอบ นักเรียนคนใดตอบคำถามผิดให้แก้ไขให้ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ ๗
แต่งเรื่องจากเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนลำดับเรื่องจากการฟังได้
๒. นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดได้
๓. นักเรียนเขียนเรื่องได้ถูกต้อง

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังนิทานเรื่องคารุณิก
๒. ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากการฟังเทป โดยครูคอยเสริมตอนที่บกพร่อง
๓. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
๔. ให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้น ๆ จากการฟัง

ดาวลูกไก่

มีทายายสองคน เลี้ยงกระท่อมอยู่ไต่ยมา แยกจากจนมาก วันหนึ่งมีพระชุกงค์มาปักกลดตรงที่ใกล้กระท่อมของแก ทายายนึกสงสารพระกล้าวานจะเหว จึงไ้ไ้รักษากันว่าจะจับแม่ไก่ที่เลี้ยงไว้มาฆ่าทาเป็นอาหารให้พระฉัน

ฝ่ายแม่ไก่ไ้ยินทายายพูดกันถึงนั้น ก็คิดจะขอบแทนบุญคุณทายายที่เลี้ยงตนมา แม่ไก่ไม่คิดหนี แม่ไก่จึงเรียกลูกทั้งเจ็ดมาสั่งสอนว่าให้ลูกๆรักไ้ครกัน อย่าทะเลาะกันหรือรังแกกัน ตัวพี่ไ้ให้รักและดูแลเองๆพจนแม่ไ้ไ้ร้องไ้

รุ่งเช้ายายก็ก่อไฟ เอนน้ำใส่หม้อใบใหญ่ต้มจนเค็อก ส่วนทาจับแม่ไ้เชือดคอกแล้วใส่ลงในหม้อน้ำ ลูกไ้ทั้งเจ็ดตัวจึงพากันกระโดดลงหม้อน้ำนั้นตายตามแม่ไ้ไปด้วย นอกจากการที่ลูกไ้ไ้ความรักและกตัญญูต่อพ่อแม่ของมันอย่างมากมาย ยอมกายไปพร้อมกับแม่ลูกไ้ทั้งเจ็ดจึงไปเกิดเป็นดวงทาวนทองฟ้า รวมกันอยู่เป็นกลุ่มดาวเจ็ดดวง มองดูรูปคล้ายลูกไ้ เขาจึงตั้งชื่อทาวกลุ่มนี้ว่า "ดาวลูกไ้"

แบบฝึกหัด

๑. ให้นักเรียนเติมคำและตอบคำถาม

ก. พระทรงคหมายถึง

ข. เหตุที่ตากบยายทองมาแม่โกเพราะ

ค. ลูกไก่ทำอะไรเมื่อแม่ไก่ตาย

ง. ถ้านักเรียนเป็นลูกไก่จะทำอย่างไร

จ. นักเรียนคิดว่าจะทำอย่างแม่ไก่ใหม่เพราะเหตุใด

เรื่องคารวกัฏ

[illegible]

ชั่วโมงที่ ๔

แต่งเรื่องจากภาพการลอยกระทง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนดูภาพการลอยกระทง
๒. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าถึงประเพณีลอยกระทงว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร จัดพิธีในฤดูไหน มีพิธีอะไรบ้างในวันนี้
๓. ให้นักเรียนฟังเพลงเกี่ยวกับประเพณีการลอยกระทง
๔. ให้นักเรียนเขียนเรื่องการลอยกระทง
๕. ครูตรวจผลงาน

อุปกรณ์

- ภาพลอยกระทง
- เพลงเรื่องประเพณีการลอยกระทง

ประเพณีการลอยกระทง

พิธีลอยกระทงตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ คือที่เรียกว่า "วันเพ็ญ เดือนสิบสอง" การที่ทำพิธีลอยกระทงในเดือน ๑๒ เพราะในเดือนนี้จะมีน้ำเต็มฝั่ง และเป็นเวลาที่ประชาชนว่างจากการประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา ฝนไม่ตก อากาศปลอดโปร่ง ท้องฟ้าแจ่มใส ชาวชนบทชาวไร่ในนาจะสุกและคอยเก็บเกี่ยวเท่านั้น สมควรที่จะปล่อยอารมณ์ให้สนุกเพลิดเพลิน ใค้บ้างในเวลาว่างนี้ จึงถือโอกาสหาความรื่นเริงบันเทิงใจตามประเพณีที่นิยมกันมา

การจัดพิธีลอยกระทงก็จัดให้สัมพันธ์กับศาสนา เพราะศาสนาเป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรมสาขาต่างๆ ประเพณีลอยกระทงกระทำกันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ประเพณีนี้จัดขึ้นเพื่อขอขมาพระแม่คงคาที่เราได้ใช้ประโยชน์และยังทำให้น้ำในแม่น้ำลำคลองสกปรกอีกด้วย พอถึงปีหนึ่งก็จัดพิธีลอยกระทงเพื่อขอขมาพระแม่คงคา บางคนก็ว่าลอยกระทงเพื่อบูชารอยฝ่าพระบาทพระพุทธเจ้า

การทำกระทงในภาคกลาง กระทงทำด้วยใบตองกล้วย ปักธูป เทียน แล้วจุดไฟลอยไป ในกระทงสมัยก่อนมีธูป ๑๒ ธูปหรือหนึ่งไฟ (๑ ไฟคือ ๑๒ ธูป) มีหมากพลู ๑๒ ก้อน ส่วนมากคนจะประดิษฐ์กระทงเองโดยเย็บด้วยใบตองเป็นรูปกลมๆ ขนาดเล็กใหญ่เพียงใดตามใจชอบ ที่ขอบกระทงเย็บด้วยใบตองทำเป็นรูปกรวยปลายแหลมขนาดเล็กๆ เป็นแถวเสริมปากกระทงโดยรอบ บางทีใช้ก้านพลับพลึงเย็บเป็นกระทง แต่ที่ทำขายโดยทั่วไป ทำกระทงด้วยใบตอง กาบมะพร้าวแห้ง โฟม กระดาษ

การลอยกระทงจะเริ่มตั้งแต่หัวค่ำจนถึงเที่ยงคืน ในงานนี้มักจะมีการประกวดกระทงและประกวดนางนพมาศ เพื่อให้งานสนุกสนานเพิ่มขึ้น เราในฐานะคนไทยควรช่วยกันรักษาประเพณีอันดีงามไว้

ชั่วโมงที่ ๕

วาดภาพแล้วแต่งเรื่องจากภาพที่วาด

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพที่วาดได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า จะให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพบนกระดานดำ โดยให้ภาพเป็นเรื่องราวเดียวกัน เมื่อวาดภาพเสร็จแล้วจะให้แต่งเรื่องจากภาพที่ช่วยกันวาด นักเรียนจะต้องปรึกษากันก่อนว่าจะวาดภาพไปในทำนองไหน

๒. ให้นักเรียน ๒ - ๓ คน ออกมาช่วยกันวาดภาพบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนในชั้น และครูคอยช่วยเสนอแนะ

๓. ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องจากภาพที่วาด โดยครูเขียนบนกระดานดำ เมื่อแต่งจบให้นักเรียนอ่านเรื่องที่แต่ง

๔. ให้นักเรียนลอกเรื่องที่เขียนลงสมุด

ชั่วโมงที่ ๑๐

แต่งเรื่องจากบทกลอน

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนเขียนเรียงความจากบทกลอนใดถูกต้อง

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนอ่านบทกลอน "ลิงกินมังคุด"
๒. ครูซักถามความเข้าใจเกี่ยวกับบทกลอนที่อ่าน
๓. ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องจากบทกลอน โดยครูเขียนเรื่องที่นักเรียน

ช่วยกันแต่งบนกระดานดำ

๔. ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ช่วยกันแต่งลงในสมุด

อุปกรณ์

กลอน ๑ บท

ลิงกินมังคุด

อายจิวจอนหาจู่อยู่ในเ้า
พบมังคุดหนึ่งลูกสุกสีน้ำตาล
ตามถนัดถักกินไม่เปลี่ยน เปลือก
มันรื่องว่าขึ้นกินต้องสิ้นใจ
แม่เขาวาหวานเหว็ดเนื้อมันนุ่ม
ช่างมูสาน่าซึ้งแก่พิงเพลิน
เจ้าทโมนแลเห็น แฉะเข้ารีบ
ทิ้งเปลือกนอกเนื้อกลิ่นร่ำสำราญ
เสยแม่เจ้า เขาบอกไม่หลอกล่อ
เปลือกมังคุดสุกฝาคอยาหวานมัน
อันวิชาสารพัดจะคัดเลือก
ทองคอยแคะเปลือกนอกลอกทิ้งไป

เที่ยวเสาะหาผลไม้ที่ขายสวน
ก็รีบควนเก็บชิมกระหยิ่มใจ
เลยกา เหลือกติดคอดอไม้ไหว
ลูกอะไรอุบาทว์มันฝาดเกิน
เราขากฤษสงมันไม่สรร เสวญ
พุกแล้วเมินทิ้งขว้างไปกลางลาน
บรรจงจับนักดื่มชิมรสหวาน
แล้วกล่าวขานกับไอจิวชี่นัวพลัน
มันหวานอ่อนนี้กระไรชื่นใจฉัน
เนื้อในนั้นหวานจริงจริงอย่ากริ่งใจ
ยอมมีเปลือกขมขื่นกลืนไม้ไหว
ชิมเนื้อในหวานสนิทจิตใจเอ๋ย

(จากหนังสือ ครูศึกษา ชั้นประถมปีที่ 4)

ชั่วโมงที่ ๑๑

ให้นักเรียนเลือกเรื่องแต่งความ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแต่งเรื่องจากประสบการณ์ได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูให้นักเรียนเลือกเรื่องแต่งเอง โดยเขียนเค้าโครง ก่อนที่จะแต่ง

๒. ครูตรวจผลงาน

ชั่วโมงที่ ๑๒

กำหนดเรื่องให้แต่ง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนแต่งความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนดู ตัวอย่างว่าว และภาพการเล่นว่าว
๒. ครูกำหนดเรื่องการเล่นว่าวให้นักเรียนเขียนโดยครسنพนาทกับนักเรียนถึง อุปกรณ์การประดิษฐ์ว่าว การประดิษฐ์ว่าว การเล่นว่าวชนิดของว่าว ประโยชน์ที่ได้จากการเล่นว่าว

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องการเล่นว่าวด้วยปากเปล่า

๔. ให้นักเรียนเขียนเรื่องนี้

อุปกรณ์

๑. ว่าวชนิดต่าง ๆ
๒. ภาพการเล่นว่าว

การเล่นว่าว

การสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์

- ชั่วโมงที่ ๑ สร้างคำจากคำที่กำหนดให้
- ชั่วโมงที่ ๒ สร้างประโยคจากวลีที่กำหนดให้
- ชั่วโมงที่ ๓ สร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้
- ชั่วโมงที่ ๔ สร้างประโยคจากภาพ
- ชั่วโมงที่ ๕ สร้างประโยคจากประโยค
- ชั่วโมงที่ ๖ เขียนเรื่องจากภาพ
- ชั่วโมงที่ ๗ เขียนเรื่องต่อจากเรื่องที่เล่าค้างไว้
- ชั่วโมงที่ ๘ เขียนเรื่องจากภาพที่ต่อเนื่องกัน
- ชั่วโมงที่ ๙ เขียนเรื่องจากภาพที่ตนเองวาด
- ชั่วโมงที่ ๑๐ เขียนเรื่องจากภาพที่วาดจากครูแต่กำหนดให้
- ชั่วโมงที่ ๑๑ เลือกร่างเขียนเอง
- ชั่วโมงที่ ๑๒ ครูกำหนดข้อเรื่องให้เขียน

การเขียนเรียงความแบบสร้างสรรค์

ชั่วโมงที่ ๑

สร้างคำจากคำที่กำหนดให้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้ได้
๒. นักเรียนทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย ๘๐%

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูฝึกให้นักเรียนหาคำใหม่ โดยการหาคำที่มีความหมายตรงกันข้าม
เช่น คำ ตรงข้าม ขาว
สูง ตรงข้าม เตี้ย, ต่ำ
๒. ครูฝึกให้นักเรียนสร้างคำใหม่ โดยให้นักเรียนสร้างคำจากพยัญชนะ
ตัวหน้าหรือตัวหลังจากคำที่กำหนดให้ ดังตัวอย่าง

				มาก					
งาม	ยุ่ง	ยาย	มวย		กิน	นั่ง	งาน	นัก	
มา								เค็ก	
								เกง	

๓. ครูฝึกให้นักเรียนสร้างคำใหม่ โดยหาคำกริยาวิเศษณ์ขยายคำกริยาใน
ประโยค ดังตัวอย่าง เขาวิ่ง เสมอ
เขาวิ่ง รอบๆสนาม
เขาวิ่ง หน้าตาตื่น

ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างประโยค แล้วให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาคำกริยาวิเศษณ์ขยาย
คำกริยา

๔. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

๕. ครูตรวจผลงาน

แบบฝึกหัด

๑. ให้นักเรียนหาคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้ข้างล่าง

อ่อน	ตรงข้าม	รอบคอบ	ตรงข้าม
สูง	ตรงข้าม	กตัญญู	ตรงข้าม
ดี	ตรงข้าม	กม	ตรงข้าม
ขยัน	ตรงข้าม	แน่ใจ	ตรงข้าม
ใจดี	ตรงข้าม	สาว	ตรงข้าม
แข็ง	ตรงข้าม	มีค	ตรงข้าม
คอย	ตรงข้าม	ขุน	ตรงข้าม
วงไว	ตรงข้าม	กลางคืน	ตรงข้าม
ตรง	ตรงข้าม	ใหญ่	ตรงข้าม
อ่อนแอ	ตรงข้าม	หลับ	ตรงข้าม

๒. ให้นักเรียนหาคำมาประสมกัน เพื่อให้มีความหมายต่างออกไป

เช่น น้ำ ใจ	ลูก ____
แม่ ____	ฟ้า ____
เจ้า ____	ใจ ____

๓. ให้นักเรียนหาคำมาเติมหน้าหรือหลังคำที่กำหนดให้ แล้วจะ เกิดเป็นคำที่มีความหมาย

ใหม่	ตัวอย่าง	ตา	ลูก	แข็ง
		หน้าตา	ลูกไก่	น้ำแข็ง
เรียน		ร้อง	สำ	ฟ้า
แสง		ไว	น้ำ	เจ้า
ยาย		ปลา	ควา	ควง
รูป		ยา	ไหล	พระ

๔. ให้นักเรียนหาคำกริยาวิเศษณ์มาขยายคำที่ขีดเส้นใต้

๑. เขาเดิน

๒. แม่น

๓. เตาคลาน

๔. เกล็กรองไห

๕. หมาเห่า

๖. งูเลื้อย

๗. นกบิน

๘. ช่างเดิน

๙. ฝนตก

๑๐. ลมพัด

ชั่วโมงที่ ๒
สร้างประโยคจากวลีที่กำหนดให้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถสร้างประโยคจากวลีที่กำหนดให้ได้อย่างน้อย ๑๑ ประโยค

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูให้นักเรียนยกข้อความที่เป็นประโยคมาคนละประโยค ครูคอยแก้ไขประโยคที่ไม่ถูกต้อง
๒. ครูชูดอกกุหลาบให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนบอกประโยคที่เกี่ยวข้องกับดอกกุหลาบให้มากที่สุด
๓. ครูให้นักเรียนดูสุนัขจำลอง แล้วให้นักเรียนเขียนประโยคที่สัมพันธ์กับสุนัขจำลองให้ได้มากที่สุด อย่างน้อย ๑๑ ประโยค
๔. ให้นักเรียนอ่านประโยคที่เขียนให้เพื่อนฟัง
๕. ให้นักเรียนตรวจสอบดูว่าใครเขียนประโยคที่เข้ากันได้มากที่สุด

อุปกรณ์

๑. ดอกกุหลาบ
๒. สุนัขจำลอง

ชั่วโมงที่ ๓

สร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถสร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้อย่างน้อย ๔ ประโยค

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูให้นักเรียนแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ เช่น ให้คำว่า "หมู"
ให้นักเรียนแต่งประโยคคนละ ๑ ประโยคโดยใช้คำว่า หมู แต่ไปให้ประโยคซ้ำกัน
๒. ให้นักเรียนแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ เช่น ให้คำว่า บ้าน ฉัน
ลูกเบ๊ด โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่มให้แข่งกันว่ากลุ่มไหนจะแต่งประโยคได้มากกว่ากัน
โดยใช้เวลา ๕ นาที
๓. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
๔. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนงานกันอ่าน พร้อมทั้งร่วมกันวิจารณ์ผลงาน

แบบฝึกหัด

๑. ให้นักเรียนแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ให้ได้มากที่สุด

ขยัน โรงเรียน ครู ลูกไก่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้นักเรียนหาคำมา ๓ คำ แล้วแต่งประโยคให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชั่วโมงที่ ๔

สร้างประโยคจากภาพ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสร้างประโยคจากภาพได้อย่างน้อยภาพละ ๕ ประโยค

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูให้นักเรียนดูภาพออกกู่หลาน แล้วให้นักเรียนคิดแต่งประโยคที่เกี่ยวข้องกับภาพให้มากที่สุด เช่น ประโยค ฉันชอบดอกกู่หลาน
เราปลูกต้นกู่หลานที่บ้าน

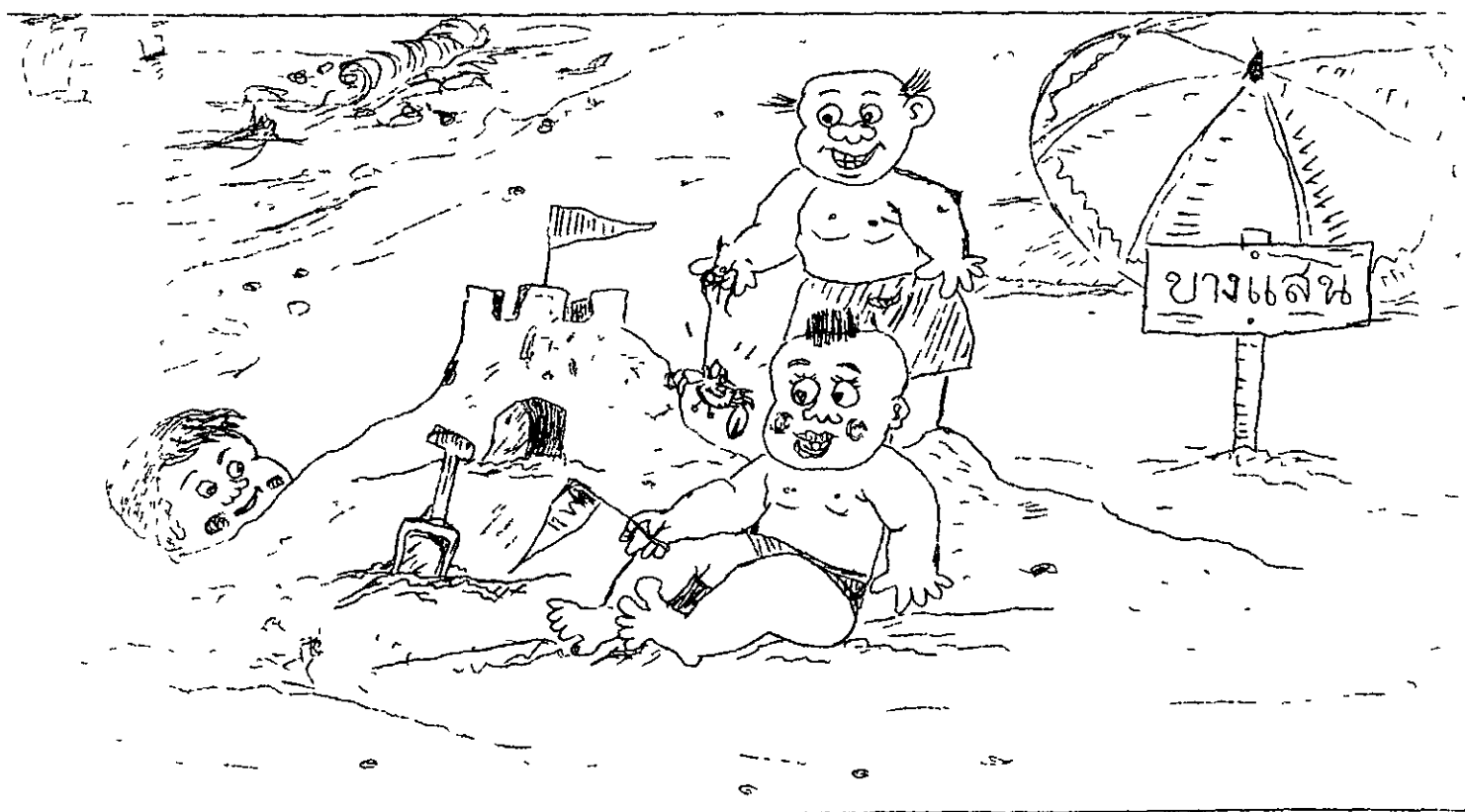
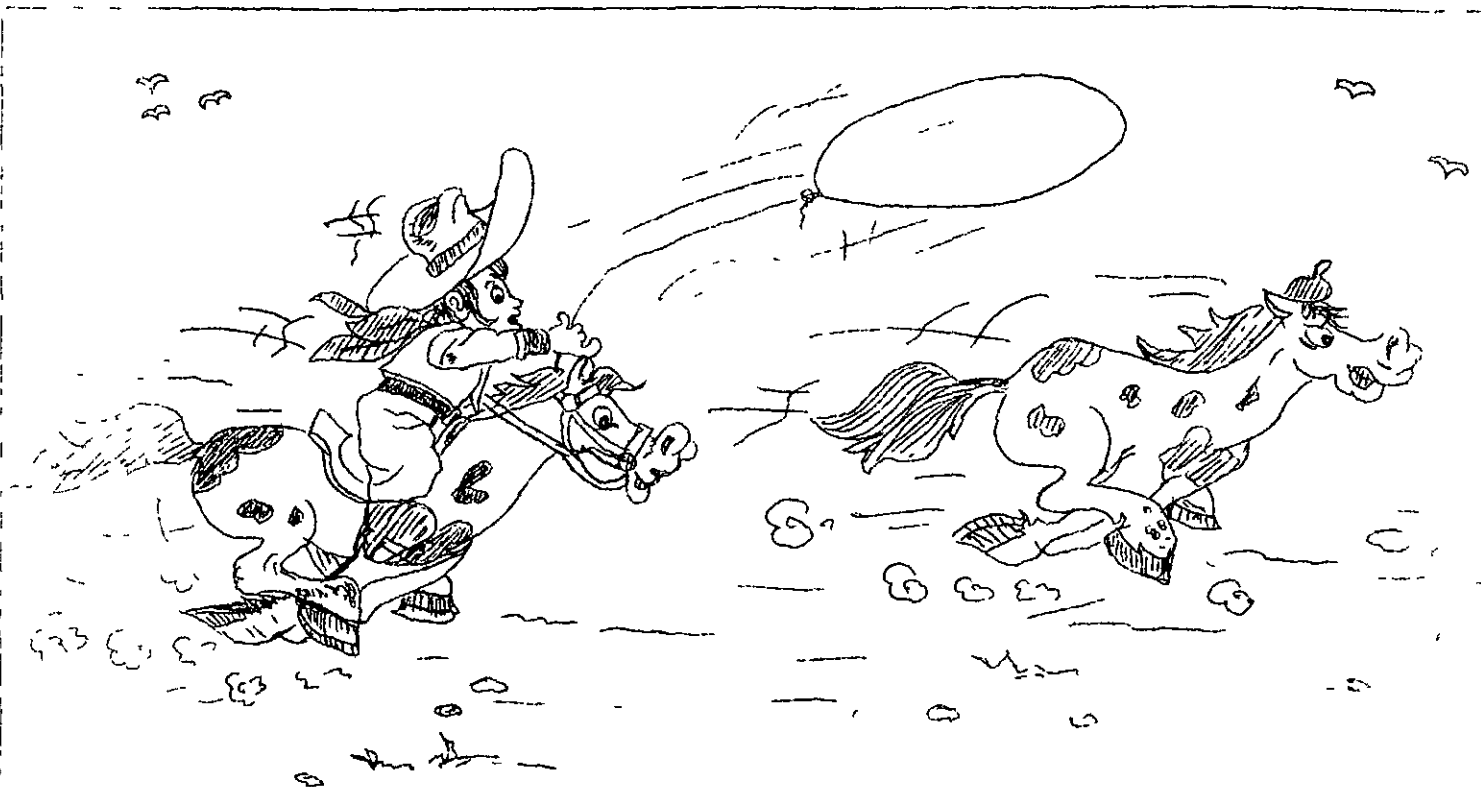
ให้นักเรียนเขียนประโยคลงในสมุด

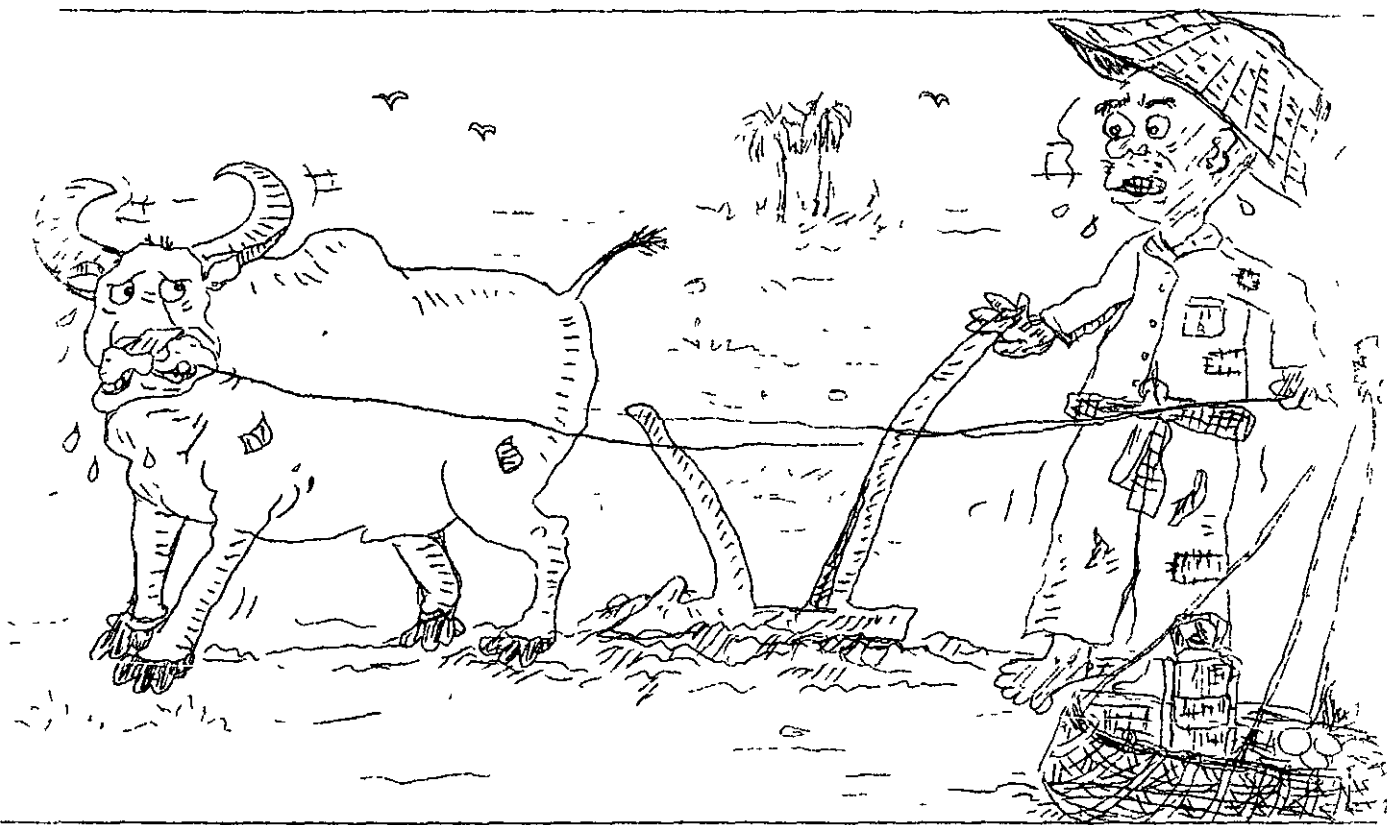
๒. ครูแจกภาพ ๓ ภาพ มีภาพคนขี่ม้า คนกำลังไถนา เด็กเล่นน้ำที่ชายหาด
ให้นักเรียนแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพให้ได้มากที่สุด

๓. ให้นักเรียนอ่านประโยคที่เขียนให้เพื่อนฟัง แล้วให้เพื่อนลองตรวจสอบว่ามีประโยคอะไรที่ตนเองเขียนแปลกไปจากเพื่อน และใครเขียนได้มากกว่าเพื่อน

อุปกรณ์

- | | |
|----------------------------|----------|
| ๑. ภาพดอกกู่หลาน | |
| ๒. ภาพคนขี่ม้า |] ภาพชุด |
| ๓. ภาพคนกำลังไถนา | |
| ๔. ภาพเด็กเล่นน้ำที่ชายหาด | |





ชั่วโมงที่ ๕

สร้างประโยคจากประโยค

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถสร้างประโยคจากประโยคที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูยกตัวอย่างประโยค เช่น ฉันเลี้ยงแมว แล้วให้นักเรียนคิดประโยคอื่นๆ อีกที่เกี่ยวข้องกับประโยคเดิม โดยเขียนลงในกระดาษ

๒. ให้นักเรียนแต่งประโยคจากประโยคที่กำหนดให้ แล้วให้นักเรียนแต่งประโยคที่มีความหมายตรงกันข้ามกับประโยคที่กำหนดให้ เช่น

ฉันชอบเลี้ยงนก

– ฉันไม่ชอบเลี้ยงนก

– ฉันเบื่อที่จะเลี้ยงนก

ฯลฯ

๓. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

๔. ให้นักเรียนเปลี่ยนแบบฝึกหัดกันอ่าน พร้อมทั้งวิจารณ์

แบบฝึกหัด ๑. จงสร้างประโยคใหม่ให้สัมพันธ์กับประโยคที่กำหนดให้ให้ได้มากที่สุด

ประโยคที่กำหนดให้

คอกมะลิมีกลิ่นหอม

เด็กชายแดงชอบว่ายน้ำ

เราไปเที่ยวชายทะเล

แม่รักฉัน

เด็กชายแดงขยันเรียน

ชั่วโมงที่ ๒
แต่งเรื่องจากภาพ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนแต่งประโยคจากภาพได้
๒. นักเรียนนำประโยคที่แต่งได้มาเรียงต่อกันเป็นเรื่องได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนดูภาพเด็กผู้หญิงกำลังขี่ม้า และช้างเด็กผู้หญิงมีม้าตัวหนึ่งยืนอยู่ ให้นักเรียนบอกประโยคที่เห็นจากภาพแล้วครูเขียนประโยคบนกระดานดำ
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันนำประโยคมาเรียงให้เป็นเรื่อง โดยเชื่อมประโยคด้วยคำบุพบท , คำสันธาน โดยตัดประโยคที่ซ้ำกันออก
๓. ครูให้นักเรียนดูภาพคนกำลังอาบน้ำตก แล้วให้นักเรียนเขียนประโยคที่เห็นจากภาพ แล้วนำประโยคมาเรียงต่อกันเป็นเรื่อง
๔. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เขียนให้เพื่อนฟัง

อุปกรณ์

ภาพเด็กผู้หญิงกำลังขี่ม้า
ภาพคนกำลังอาบน้ำตก

ชั่วโมงที่ ๗
แต่งเรื่องจากเรื่องที่เล่าค้างไว้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนแต่งเรื่องต่อจากเรื่องที่เล่าค้างไว้ได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูเล่านิทานจากหนังสือนิทาน "เรื่องหมิ่นน้อยซุกซน" เล่าจนเรื่องใกล้จบ แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่งเรื่องต่อจนสมบูรณ์ โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนแต่งเรื่องต่อหลาย ๆ แนวทาง

๒. ให้นักเรียนเขียนเรื่องต่อจากเรื่องที่ครูเล่าค้างไว้ลงสมุด โดยครูจะเริ่มประโยคว่า "ลูกกวาดน้อยตัวหนึ่ง เดินไปพบเสือดาวในป่าแห่งหนึ่ง....." เมื่อนักเรียนแต่งเรื่องจบให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่องด้วย

๓. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรื่องที่เขียน

๔. ให้นักเรียนร่วมกันวิจารณ์ผลงาน

แบบฝึกหัด

เรื่อง

ลูกกวาดน้อยตัวหนึ่ง เดินไปพบเสือดาวในป่าแห่งหนึ่ง

.....

.....

.....

ชั่วโมงที่ ๔

แต่งเรื่องจากภาพที่ต่อเนื่องกัน

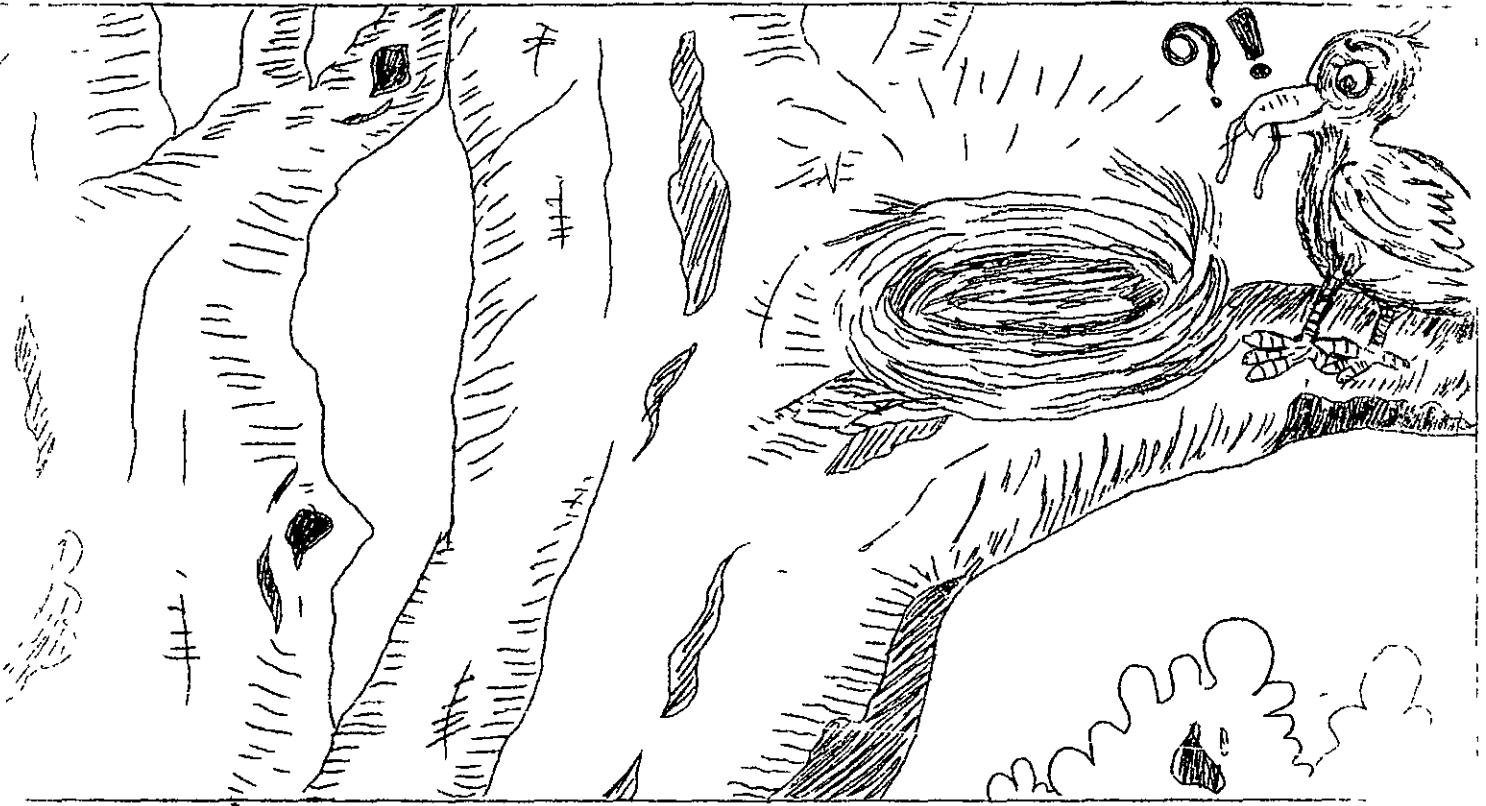
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนเขียนเรื่องต่อจากเรื่องที่เล่าจากภาพได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูแจก *sheet* ที่มีภาพ ภาพที่ ๑ เป็นภาพต้นไม้ใหญ่บนต้นไม้มีรังนก มีแม่ไก่ และลูกนกเล็กที่ยังบินไม่ได้ ๒ ตัว ภาพที่ ๒ มีเด็กชายคนหนึ่งปีนต้นไม้ขึ้นไปขโมยลูกนก ภาพที่ ๓ เป็นภาพแม่ไก่บินกลับมาไม่พบลูกนก
๒. ครูซักถามนักเรียนว่าแต่ละภาพมีใครในภาพบ้างและกำลังทำอะไร
๓. ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากภาพ
๔. ครูซักถามให้นักเรียนคิดต่อว่า ถ้านักเรียนเป็นแม่ไก่จะมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อกลับมาไม่พบลูกของมัน ให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกของแม่ไก่
๕. ครูกระตุ้นให้นักเรียนคิดต่อว่า "ถ้านักเรียนเป็นเด็กคนที่ขโมยลูกนกไป นักเรียนจะทำอย่างไร จะนำลูกนกมาคืนหรือไม่เพราะเหตุใด" ให้นักเรียนเขียนคำบรรยาย
๖. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรื่องกันพร้อมทั้งวิจารณ์เรื่องที่เขียน
๗. ให้นักเรียนระบายสีภาพในเรื่อง





นักเรียนจงบรรยายความรู้สึกที่แมงกกลับมาแล้วไม่พบลูก

.....
.....
.....

ถ้านักเรียนเป็นเด็กที่นำลูกนกไป แล้วเห็นแมงกเศร้าโศก นักเรียนจะทำอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ชั่วโมงที่ ๕

ให้นักเรียนวาดภาพแล้วแต่งเรื่องจากภาพที่วาด

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนวาดภาพจากจินตนาการได้
๒. นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพที่วาดได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม แล้วแจกกระดาษแข็งให้วาดภาพกลุ่มละแผ่น โดยให้นักเรียนวาดภาพอะไรก็ได้ไม่ให้อีกกลุ่ม นักเรียนภายในกลุ่มต้องช่วยกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันวาดภาพ
๒. ให้นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องจากภาพที่วาด
๓. แสดงผลงานของนักเรียนบนกระดานแผนภูมิ

ชั่วโมงที่ ๑๐

วาดภาพต่อจากรูปที่กำหนดให้แล้วแต่ง เรื่องจากภาพที่วาด

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนวาดภาพต่อจากรูปที่กำหนดให้ได้
๒. นักเรียนบรรยายเรื่องจากภาพที่วาดได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูกำหนดรูป  ให้แล้วอธิบายวิธีการวาดภาพต่อจาก  ที่กำหนดให้ โดยจะวาดเป็นอะไรก็ได้ตามความพอใจของนักเรียน เมื่อวาดภาพเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงแต่ง เรื่องจากภาพที่วาด การแต่ง เรื่องทำนองไหนก็ได้ตามความ

พอใจของนักเรียน

๒. ครูกำหนดรูป  ให้ให้นักเรียนวาดภาพพร้อมทั้งแต่ง เรื่อง
๓. ครูตรวจผลงาน

ชั่วโมงที่ ๑๑

ให้นักเรียนเลือกเรื่องแต่งเอง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถใช้จินตนาการแต่งเรื่องเองได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูให้นักเรียนกำหนดเรื่องแต่งเอง โดยให้นักเรียนเขียนเค้าโครงเรื่องแล้วแต่งเรื่องจนจบ

๒. แสดงผลงานของนักเรียนบนกระดานแผนภูมิเพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องกัน

อ่าน

๓. ให้นักเรียนร่วมกันวิจารณ์ผลงาน

ชั่วโมงที่ ๑๒

กำหนดเรื่องให้แต่ง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนเขียนเรื่อง โดยใช้จินตนาการได้

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ครูกำหนดเรื่อง " พระคุณของพ่อแม่ " ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนบรรยายความรู้สึกประทับใจในพระคุณของพ่อแม่

๓. เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จให้อ่านให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันวิจารณ์

การวัดผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความ

ให้นักเรียนเขียนเรียงความ ๒ เรื่อง คือ

๑. กำหนดเรื่อง "สัตว์เลี้ยงที่ฉันชอบ" กำหนดเวลา ๑ ชั่วโมง
๒. กำหนดภาพให้เขียนเรื่อง กำหนดเวลา ๑ ชั่วโมง





พ่อครับ
แม่ครับ
พี่ครับ
น้องครับ
ทุกคนครับ

